

bb 64. megkezdődtek a budapesti zenei hetek

ms-fe/tm vm sr

1961. szeptember 25.

hétfőn este az erkel színházban rendezett Liszt-Bartók hangversennyel megkezdődött a budapesti zenei hetek eseménysorozata. a hangversenyen jelen voltak Biszku Béla, Kállai Gyula, a minisztertanács elnökhelyettesei, dr. Münnich Ferenc államminiszter, az MSZMP politikai bizottságának tagjai, Ilku Pál művelődésügyi miniszter, valamint az MSZMP központi bizottságának és a kormánynak több tagja, a társadalmi és kulturális élet számos kiválósága. résztvettek az előadáson a második magyar zenetudományi konferencia külföldi vendégei és a nemzetközi Liszt-Bartók zongoraverseny fiatal művészei. a magyar állami hangversenyzenekart Ernest Ansermet, világhírű svájci karmester vezényelte. a műsoron Bartók: zene húros és ütőhangszerekre és celestára című műve és Liszt: Faust szimfóniája szerepelt. közreműködött Bartha Alfonz, a magyar állami operaház magánéneke és a magyar néphadsereg férfikara/karigazgató Kiss István/. a diszhangverseny közönsége nagy tapsal köszönte meg a művészi élményt./mt1/

- v é g e -

- 38 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. szeptember 26.

bb 1. hibabejelentési könyveket rendszeresítettek a házkezelési igazgatóságok - közzéteszik a bérleti jogviszony magyarázatát

i zs/zs vm, sr

1961. szeptember 26.

a kerületi tanácsokhoz és a házkezelési igazgatóságokhoz gyakran érkeztek panaszok a hibabejelentések késedelmes orvoslása, a házkezelőségek lassu ügyintézése miatt. az illetékesek ezért a közelmúltban több intézkedést tettek a lakásokban előforduló kisebb-nagyobb hibák javításának gyorsítására.

egyik ilyen fontos intézkedés, hogy a házfelügyelőknél ugynevezett hibabejelentő könyveket helyezték el. a könyvekbe a lakók bejegyezhetik a házkezelési igazgatóságot, illetőleg a házkezelőséget terhelő karbantartási igényléseket. a bejelentés így egy napon belül eljut a megfelelő házkezelőséghez, ahol a munka sürgősségét, a rendelkezésre álló anyagi, pénzügyi stb. lehetőségeket figyelembe véve besorolják az igénylést, s gondoskodnak a javítási munka elvégzéséről.

a lakásokban, lakóépületekben egyébként évente körülbelül 650.000 javítást kell a házkezelőségek szakmunkásainak elvégezniük. a nemrégiben elkészült statisztikák szerint a hki ma már csaknem teljes egészében ki tudja elégíteni a lakosság igényeit, s a bejelentett panaszok 95-98 százalékát orvosolja. a kérelmek hetven százalékát általában egy hónapon belül, harminc százalékát pedig három hónapon belül intézik el.

az igazgatóságok munkáját nagyban nehezíti az, hogy a lakóktól nagyon sok olyan igénylés, kérelem érkezik, amelynek teljesítése nem a házkezelőségek feladata. a gyakori viták, nézeteltérések elkerülésére a félreértések tisztázására a szakemberek most összeállították a bérleti jogviszony részletes magyarázatát, helyes értelmezését. ebben pontosan meghatározzák, melyek azok a kötelezettségek, amelyek a bérlőkre hárulnak, s melyek azok a javítások, karbantartási munkák, amelyeket a bérbeadónak kell elvégeztetnie. a bérleti jogviszony magyarázatát a közeli hetekben nyolcvanezer példányban hozzák forgalomba./mt1/

bb 2. megkezdődött az egy darabban beemelhető fürdőszoba próbasorozatának gyártása - az üllői uti s-8-as jelzésű épületen helyezik el az első mintadarabokat

i sb/gg/m/vg

1961. szeptember 26.

az építéstudományi intézet kutatóinak tervei alapján az épületszerelő vállalat megkezdte az egy darabban beemelhető „fürdőszoba” próbasorozatának gyártását. az összes víz-, villany- és fűtőcsövet, a teljes fürdőszobai berendezést, sőt a lámpát, tükröt és polcot is előre elhelyezik a fürdőszobában. az építkezésen így a fürdőszobába be se kell menni a szerelőknak, csak a falból kiálló csöveket kell összeerősíteni. ezzel 90 százalékkal csökken a helyszíni szerelés ideje és teljesen megszűnik a vésés, az utólagos faljavítás. a próbasorozatban tíz fürdőszobát készítenek és még az idén felszerelik ezeket az üllői uti józsef attlia lakótelep s-8-as jelű épületében.

az előregyártott fürdőszobákat a nagyblokkos épületekhez tervezték, mert az a daru, amely a nagy falelemeket emeli, elbírja a kész fürdőszobát. a kisebb daruval dolgozó építkezéseknek könnyebb szerkezetet, betonfalú szerelőszelepeket terveztek, amelyekben a csővezetékeket helyezik el. most megkezdődött husz betonszelepe próbagyártása is. az építéstudományi kutatók és a szerelővállalat dolgozói szocialista szerződést kötöttek az újfajta szerkezetek gyakorlati felhasználásának megkönnyítésére. közösen megvitatják a kutatás és a kivitelezés eddigi eredményeit, s kölcsönös együttműködéssel alakítják ki a legkorszerűbb szerelési eljárásokat.

/mti/

---

bb 6. naponta 3000 szál szegedi rózsát kap a főváros

vid/ká/j/m

1961. szeptember 26.

az ország egyik legnagyobb rózsakertjében, a szegedi kertészeti vállalat egyik üzemegységében 8 holdon nevelik a névnapok tarka virágait és a parkrózsákat. az uralkodó szín a piros, amelynek legkülönfélébb változatai és árnyalatai is megtalálhatók itt. sok újdonság is van közöttük. németországból az idén 40 új rózsafajtát hoztak, amelyek „divatosabbak”, a nálunk ismert fajtáktól színárnyalatban eltérnek. a szegedi kertészeti vállalatnál a nyári csúcsgazdálkodás után sem szünetelnek a szállítások: naponta 3000 szál vágott rózsát küldenek a fővárosba, bimbós állapotban. a virágokat a meleg miatt még mindig jég közé csomagolják.

/mti/

- 2 -

bb 3. hat év alatt hatezeröttszáz hektár új erdő budapest határában - tovább bővült a balaton zöld kerete

i so/gg/m/ká

1961. szeptember 26.

az országos erdészeti főigazgatóság javaslatára még 1955-ben néhány területet a fásítás szempontjából különösen fontosnak jelöltek meg és széleskörű előkészületeket tettek a fásítások mielőbbi eredményes végrehajtására.

ezeket a területeken új erdők, ligetek, fasorok növekednek. a terv szerint a főváros határában a fokozott egészségügyi követelményeknek megfelelően 4100 hektárral kellett növelni a zöld övezetet. a budapesti erdészek ezt a tervet nagymértékben teljesítették. 6500 hektáron ültettek hat év alatt csemetéket, és az első évi telepítések néhány év alatt már új kiránduló erdőké fejlődnek.

a balaton zöld kerete is sok helyen kiegészült az elmúlt hat év alatt. a magyar tenger partján külön tervezőcsoport létesített, amely kijelöli a fásításra alkalmas területeket és ügyel arra is, hogy az új ligetek, parkok, erdők telepítésével szebbé váljék a balaton környéke. hat év alatt ezen a vidéken 2407 hektár új erdőt telepítettek.

a keleti főcsatorna partján 600 hektárnyi új erdősáv telepítését irányozta elő a terv. a csatorna partjára a terveknek megfelelően elsősorban nyárfát ültettek és 540 hektár beültetésével már nagymértékben megközelítették a tervezett mennyiséget.

fásításra alkalmas területté nyilvánították tokaj-hegyalját is, ahol a klíma javítása, az asztermés fokozása és a talaj lepusztulásának megakadályozása érdekében szükséges a fásítás. a világhírű borvidéken hat év alatt 744 hektárt fásítottak be.

a rakaca patak völgyében a kopárosok betelepítésére indult nagyarányú akció. az erdészek munkáját itt 283 hektár új erdő dicséri.

/mti/

- 3 -

bb 4. a fővárosban 39.000 fiatal vesz részt a józsef attila olvasómozgalomban - legszivesebben a magyar klasszikusokat olvassák

i lv/hné/m/sr

1961. szeptember 26.

a kisz budapesti végrehajtó bizottsága megvizsgálta a józsef attila olvasómozgalom helyzetét. megállapította, hogy a fővárosban 39.000 fiatal vesz részt a mozgalomban. az elmúlt évhez viszonyítva jelentős fejlődés tapasztalható, s csupán az utóbbi 5 hónap alatt mintegy 10.000-rel nőtt a rendszeresen olvasók száma. az üzemekben 18.000, a hivatalokban 6.000, a középiskolákban 7.000, az iparitanuló intézetekben pedig mintegy 8.000 fiatal látogatja rendszeresen a könyvtárakat.

a tapasztalatok azt mutatják, hogy a számszerű fejlődés ellenére több olyan probléma van, amely akadályozza a józsef attila olvasómozgalom nagyobb sikerét. az alapszervezetekben nem segítik eléggé a fiatalokat a könyvek kiválasztásában. éppen ezért előfordult, hogy olyan műveket vettek ki, amelyek nem találkoztak az olvasó érdeklődésével.

a 8. kerületben a kisz-szervezetek a fővárosi szabó ervin könyvtárral szervezték az olvasó mozgalmat, s itt a könyvtárosok is segítettek a fiataloknak a könyvek kiválasztásában. a ganz-mávgaban a kisz-szervezetek nemes vetélkedést indítottak, hogy az ifjúmunkások közül minél többen olvassanak. ma már több mint 600-an látogatják rendszeresen az üzemi könyvtárat.

a józsef attila olvasómozgalom tapasztalatai azt mutatják, hogy a középiskolákban és az iparitanuló intézetekben legkeresettebbek a magyar klasszikusok. sokan keresik a mai témájú kalandos regényeket is.

több budapesti üzemben a kisz-szervezetek az olvasómozgalmat az ismeretterjesztés más eszközeivel is segítik. eddig 20 helyen ugynevezett „irodalmi akadémiát” indítottak, s ezeken előadásokat tartanak egy-egy jelentősebb mű tartalmáról, illetve megszületésének körülményeiről.

/mti/

6.15

-...-

- 4 -

bb 5. befejeződött az ország egyik legjelentősebb középkori műemléke, a soproni fabricius-ház helyreállítása - muzeumot rendeztek be e hatszáz éves épületben

i sb/sze/m/vg

1961. szeptember 26.

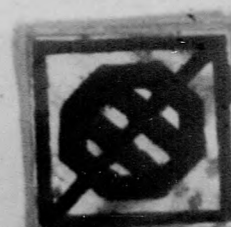
az országos műemléki felügyelőség befejezte a soproni fabricius-ház helyreállítását. ez az ország egyik legjelentősebb középkori épülete. a mintegy hatszáz éves épületszárnya a várost körülvevő hármás váfal legbelső gyűrűjéhez támaszkodik. a kutatók megállapították, hogy kezdetben nem lakóház, hanem középület volt és csak később épült össze a fabricius család házával, amelyről mostani nevét kapta. a feltevések szerint a régi középkori épület valamelyik céh tulajdona volt, de lehetett városháza is. a további tudományos munka deríti ki majd véglegesen, mi volt eredeti rendeltetése.

a várfalhoz támaszkodó régi középületet sedlmayr jános tervai alapján teljesen helyreállították. az ujabbkori falak egy részének eltávolításával könnyítették az épületet, csökkentették a boltozatok terhelését és korszerű szerkezetekkel megerősítették a repedezett falakat. az újjáalakított műemlékházat muzeumnak rendezik be, s a városban és a környéken talált római, népvándorláskori és középkori emlékeket helyeznek el az épület termeiben.

/mti/

6.20

- 5 -

bb. 7. lorca-émlékest - száz üzem, ötven ifjúsági előadás - október 2-án nyitja kapuit az irodalmi színpad

1/v/gk/rj sr

1961. szeptember 26.

az irodalmi színpad október 2-án nyitja kapuit. az új évadban felújítanak az elmúlt szezonban sikeresen játszott három darabot: a giccsparádé, a muzsák nyomában és az én, francois vil'on című előadásokat. a színpad első bemutatóját október 19-én tartják, amikor granadában történt címmel garcia lorca-émlékest rendeznek a nagy költő halálának 25. évfordulója alkalmából. az est műsorában federico garcia lorca legszebb költeményei, a költő által megzenésített versek, továbbá drámai részletek szerepelnek. a műsort andrás lászló állította össze és kamarás gyula rendezte. a granadában történt szereplői - többek között - ilosvay katalin, horváth ferenc, gáti józsef előadóművészek és szendrey-karper lászló gitárművész.

ugyancsak októberben megkezdik az irodalmi színpad ifjúsági előadásait is. az 1961-62-es színházi évadban mintegy ötven előadást tartanak majd a fiatalabb nézőknek. az ifjúsági előadások világ-irodalmi sorozattal kezdődnek, amelynek első előadása az antik költészetet mutatja be.

a színház az idén ismét ellátogat a peremvárosok művelődési házaiba, felkeresi a budapesti nagyüzemeket is, hogy nivós, érdekes előadásokon ismertesse a világirodalom legszebb alkotásait, a magyar költészet gyöngyszemeit. az irodalmi színpad az 1961-62-es évadban - a tervek szerint - mintegy száz üzem előadást tart./mti/

--

bb. 12. egy év alatt megkétszereződött a vadállomány szolnok megyében

vid/ká/j/rj

1961. szeptember 26.

szolnok megye 34 vadásztársasága tervszerű vadgazdálkodást valósított meg a nagyüzemi gazdálkodásba vont szántóföldeken, réteken, továbbá az erdőkben és az árterületeken. a korábbi vadszámlálás adatai azt mutatják, hogy nyulból, fácánból, fogolyból, őzből és tüzokból a tavaszihoz képest megkétszereződött az állomány. ez elsősorban annak köszönhető, hogy a vadásztársaságok saját költségükön felépített keltetőállomásokon keltetik a szárnyasokat, és körültekintő takarmányozással kedvező feltételeket teremtettek a vadaknak. a nagyarányú növekedés lehetővé tette, hogy ezévből élővadász is exportáljanak. a vadásztársaságok csehszlovák, dán, német, francia és holland exportra több mint 21 000 nyulat, fácánt és más vadat fognak be./mti/

8.43

--
-6-

me

bb. 8. a határidő előtt szállítjuk vietnamnak készült öntöző és ármentesítő telep három szivattyuegységét

1/sz/gk/rj vg

1961. szeptember 26.

a magyar-vietnami áruhitel-egyezmény értelmében magyarországot segít a vietnami demokratikus köztársaságnak abban is, hogy mezőgazdasága jobban tudjon védekezni a természeti csapások, a gyakran megismétlődő árvíz és szárazság ellen, s ehhez öntöző, ármentesítő telepeket készít iparunk.

a ganz-mávag-ban most készült el és már ládába csomagolva utra készen áll a yen dinh-ben, a song ma folyó mellett épülő öntözőtelep első három szivattyuegysége. a ganz-mávag és a vele együttműködő vállalatok dolgozói igyekeztek eleget tenni a baráti ország kérésének és a november 30-i határidőt jó két hónappal megelőzték. a csv-1000 típusú szivattyukból öt egység tartozik majd ehhez az öntözőtelephez, s mindegyiken másodpercenként 2000 liter vizet továbbíthatnak. a szivattyutelep hazánkban készülő berendezéseinek súlya 173 tonna. csakugy, mint a szeged környékén működő hasonló szivattyutelepekkel, a vietnamba szállított berendezésekkel is több ezer holdat öntözhetnek. ezeket a szivattyukat az árvizek levezetésénél szintén használhatják. yen dinh-ben a szivattyutelep üzembehelyezésével olyan területen akarják meghonosítani a rizstermelést, ahol eddig a nagy szárazság miatt nem lehetett termővé tenni az egyébként jó talajt.

a ganz-mávag a yen dinh-ben épülő öntözőtelep további két egységét szintén határidő előtt, még a jövő hónapban elkészíti. a gyár szakemberei irányítják majd vietnamban a szerelési munkákat is. a vietnami demokratikus köztársaság terveinek megfelelően a rizstermelés fokozásához több szivattyutelepet vásárol magyarországtól. a legutóbb aláírt szerződés alapján jövőre vietnam számára három öntözőművet készít a ganz-mávag, s ezekhez összesen 12 szivattyu tartozik majd./mti/

8.47

--
-7-

me

bb. 9. elszaporodtak a rágcsálók - az országos növényvédelmi szolgálat tájékoztatása az időszerű növényvédelmi munkákról

i/cs/j/rj ká

1961. szeptember 26.

az ország egyes részein - különösen borsod, továbbá győr-sopron, vas és baranya megyében - nagy károkat okoz a tartós szárazság következtében elszaporodott ürge és a hörcsög. a tapasztalatok szerint egy-egy hörcsögükben esetenként 1-1 mázsa szemesterményt is lehet találni. az ürge és a hörcsög irtására leginkább a szénkéneget ajánlják a szakemberek. ürgegyökbe 20-25 gramm, hörcsögébe pedig 40 gramm szénkéneget kell önteni. a szénkéneges irtás sikeréhez legalább 10 fokos meleg szükséges, különben a szer nem párolog el és nem hat. szénkénegezés közben nyílt lángot használni nem szabad, mert a szer még a cigarettaparázstól is robbanhat.

a növényvédelmi szakemberek felhívják a termelők figyelmét a hosszúra nyúlt meleg időjárás következtében elhuzódott pajzstetű-rajzásra. ahol szüretig legalább két hét van még hátra, ott parathion-tartalmú szerekkel, ahol ennél rövidebb idő áll rendelkezésre, csak káliszappanos nyers nikotinoldattal szabad védekezni.

a még mindig tartó szövőlepke-fertőzés különösen veszélyes a házikertekben, a szórványgyümölcsösökben és az udvarokon levő fáknál, mivel itt a hernyók rendszerint védett helyre húzódnak, és a jövő évi fertőzésnek kiinduló gócaivá válnak. a mezőgazdasági terményeink exportját nagymértékben veszélyeztető szövőlepke áttelelését a „holló 10., ddt-olajos emulzióval akadályozhatják meg legcélszerűbben./mti/

---

bb. 16. munkásmozgalmi emlékművet építenek szolnok főterén

vid/fm/ke/rj fm

1961. szeptember 26.

a szolnoki kossuth-téren munkásmozgalmi emlékmű építését kezdték meg. a szoborcsoportot kovács ferenc budapesti szobrászművész tervezte. az emlékművet a tervek szerint még az idén felavatják.
/mti/

8.54

-.-
-8-

bb. 10. másfélezer amatőr filmező hazánkban - jövőre megrendezik az amatőr filmesek 2. országos fesztiválját

i vt/gk/qy/sr

1961. szeptember 26.

üzemekben, iskolákban, felsőoktatási intézményekben, művelődési házakban, kisz-klubokban növekszik az amatőr filmezők tábora. tagjai többnyire a város, a falu, az üzem életének apró, de mégis jellemző, érdekes mozzanatait örökítik meg. ezzel segítik az ismeretterjesztést is, ugyanakkor hasznos alapanyagot szolgáltatnak átfogó dokumentumfilmek összeállításához. a hajdu-bihar megyei hosszupályi község amatőr filmesei például híradót készítenek a falu életéről, a termelőségvetkezett fontosabb eseményeiről, s azt rendszeresen nagy érdeklődés közepette levetítik a helyi lakosságnak. több fővárosi amatőr filmes a bal-esetek elleni védekezést bemutató, gyakorlatilag is igen hasznos kisfilmet forgatott üzemében.

két éves, de eseményekben máris gazdag multra tekinthet vissza a budapesti amatőr filmstúdió. munkájához messzemenő támogatást kap a filmtudományi intézettől és a filmarchivumtól. a budapesti amatőr filmstúdióban hetenként egyszer klubnapot tartanak, amelyre neves rendezőket, operatőröket, vágókat, zeneszerzőket is meghívnak. mindez lehetővé teszi, hogy a stúdióban tömörült amatőrök szakismeretüket, technikai felkészültségüket állandóan növeljék, hozzáértésüket tökéletesítsék.

az amatőr filmstúdió kapcsolatban áll a televízióval és a közérdeklődésre számot tartó kisfilmeket rendelkezésre bocsátja. ugyancsak igényt tart ezekre a hazafias népfront és a tudományos ismeretterjesztő társulat, ahol különböző témájú előadások, ankétok alkalmával vetítik a kisfilmeket.

az elmúlt évben csehszlovákiában lezajlott nemzetközi amatőr filmfesztiválon - versenyen kívül - három magyar amatőrfilmet is bemutattak: a szabó néni és az egy esős délután című játékfilmeket, valamint a karcsi poruljár bábfilmét.

az amatőr filmezés iránti fokozott érdeklődést mutatja a 32 budapesti amatőr filmklub létrejötte, s^a40 vidéki filmszakkör. hozzávetőleges adatok szerint jelenleg mintegy másfélezerre tehető a magyar amatőrfilmezők száma, s közülük 400-500 olyan, aki művészi produkció készítésére is vállalkozik. az amatőr filmezés elsősorban önművelés: az érdeklődés felkeltése a szép keresésé iránt, a környezetet alaposabb megismerése, a művészi ábrázolás lehetőségének kutatása, az élet, a mai valóság egyes jellegzetes mozzanatainak megörökítése.

/folyt. köv./
9.00

-9-

bb. 10. / másfélezer amatőr.... folyt./ gy

az amatőr filmezők egyre növekvő táborának újabb jelentős eseményére kerül sor jövőre: előreláthatólag 1962 júniusában rendezik meg az amatőr filmek 2. országos fesztiválját, amelynek színhelye ezúttal miskolc-tapolca lesz. a későbbi tervekben szerepel az is, hogy hazánkba nemzetközi találkozóra hívják meg a különböző országokban működő amatőr filmezőket.
/mti/

bb. 11. a fiatalok társadalmi munkával is segítik a csepel művek legfontosabb feladatainak megoldását - védnökséget vállaltak az acélmű kiegészítése és automatizálása fölött

i tó/tr/gy/vg

1961. szeptember 26.

a csepel vas- és fémművek fiataljai társadalmi munkával is segítik az üzem fontosabb feladatainak megoldását. fontos munkák fölött védnökséget is vállaltak. egyik legnagyobb beruházás most, amely a fiatalok védnöksége alatt áll, a csőgyár elektromos csőhegesztő üzemének és az új csőtárolónak a felépítése. ezek a beruházások lehetővé teszik, hogy több hegesztett csövet gyártsanak az üzemben. az építkezés júniusban kezdődött és a fiatalok társadalmi munkában ássák ki az üzemhez vezető főcsatornát, majdnem ezer köbméter föld megmozgatásával rendezték a teepet is, lehetővé tették, hogy az építők megkezdjék a felvonulást. ebben a munkában ugyyszólván valamennyi gyáregység kiszervezetének fiataljai résztvettek, de legnagyobb mértékben a csőgyár, a motorkerékpárgyár és a szerszámgépgyár fiataljai segítettek. az erőmű motorraktár építkezésénél 164 fiatal körülbelül 25 000 forint értékű társadalmi munkát végzett.

az acélmű fiataljai a kis-gépesítés és automatizálás felett vállalták védnökséget. a fiatalok már gépesítették a martin kemenceajtó felhuzását és elkészítették a drótsori abroncs-emelgető terveit, amellyel jelentős fizikai munkától mentesítik a dolgozókat. figyelemmel kísérik az elkészült kisgépek üzemszerű alkalmazását. a kovacsológyári fiatalok többi között átválogatták a duna-parton elfekvő mintegy ötezer félkész oxigénpalackot, amelynek értéke ötmillió forint. a kiválogatott palackokat átvizsgálják és a használhatókat készre munkálják. az elektródagyár fiataljai anyagároló raktár elkészítését vállalták, s ehhez összegyűjtötték az anyagot is.

/mti/

1.05

-10-

bb. 13. nagy az érdeklődés az mszbt orosz nyelvtanfolyamai iránt - korszerű módszerek az oktatásban

i/ms/rj sr

1961. szeptember 26.

fokozódik az érdeklődés az mszbt orosz nyelvtanfolyamai iránt. ezt mutatja az is, hogy míg tavaly körülbelül ötszázan vettek részt az mszbt budapesti központi tanfolyamain, az új tanévben 800 fölé emelkedett a beiratkozott hallgatók száma. vidéken még tartanak a beiratkozások, de az igények növekedését nemcsak a tavalyinál lényegesen nagyobb számú jelentkező, hanem az is igazolja, hogy számos járási és községi művelődési otthon, tsz-klub programjába vette az orosz nyelvtanítást.

az mszbt számos intézkedést tett az oktatás színvonalának és eredményességének emelésére. többek között széles körben megvalósítják a nyelvtanárak továbbképzését. az oktatásban felhasználják a legkorszerűbb segédeszközöket, a diafilmeket, a magnetofont és a hanglemezeket, nyelvtani táblázatokat, stb. a központi tanfolyamok hallgatóinak eredményes tanulását nagyban segítették a népszerű orosz nyelvű klubestek. ezt a jól bevált módszert most az egész országban elterjesztik. a tanfolyamok hallgatói résztvesznek majd szovjet-magyar baráti találkozókra is, hogy minél többször hallhassanak orosz beszédet.

az mszbt módot nyújt arra is, hogy a végzett diákok, akik már tanulták az orosz nyelvet, tovább képezhessék magukat. ezenkívül terembe vették, hogy a szovjetunióba utazni szándékozók részére több rövidebb, a legszükségesebb szavak elsajátítására alkalmas, tanfolyamot indítsanak. /mti/

bb. 18. az ősszel 20 termelészövetkezeti akadémia nyílik győr-sopron megyében

vid/ká/j/rj

1961. szeptember 26.

győr-sopron megyében az idén szerveznek először termelészövetkezeti akadémákat. a megye 20 legnagyobb községében a kutatók, akadémiai tanárok a tél folyamán 14-14 előadást tartanak majd főleg mezőgazdasági kérdésekről, s az előadásokat filmelőadásokkal, anketókkal, üzemlátogatásokkal egészítik ki. a november elején nyíló termelészövetkezeti akadémákat körülbelül 1 000 szövetkezeti gazda látogatja majd. /mti/

9.13

-11-

bb. 15. a tervezettnél tíz hónappal korábban építik fel a tatabányai cementgyár új mészüzemét.

szf/te/gy/li

1961. szeptember 26.

a tatabányai cement- és mészművekben az utóbbi időben számos nehéz fizikai munkát gépesítettek, a mészégetők azonban még mindig nagyon nehéz körülmények között, kézi erővel, gyakran 60-70 fokos hőségben gyártják a meszet. az egészségtelen állapot megszüntetésére majdnem hetvenmillió forintos költséggel új mészüzem építéséhez fogtak hozzá. az új üzembe emberi kéz érintése nélkül érkezik majd a mész a kőbányából, s az égetőmunkások jóformán csak „statisztálnak”, majd a gépeket irányítják. a tágas, szellős mészműben korszerű ventilátorokkal, nagyteljesítményű porelszívó berendezésekkel teremtenek egészséges munkakörülményeket. az építkezésben résztvevő vállalatok mielőbb át akarják adni rendeltetésének az új üzemet, ezért elhatározták, hogy műszaki intézkedésekkel rövidítik a részhatáridőket, s a tervezettnél tíz hónappal előtt, 1963 márciusára készítik el az új üzemet.

a komárom megyei építőipari vállalat dolgozói a napokban, egy hónappal a határidő előtt már áradták a földbe süllyesztett vasbetontárolót. a hejőcsabai cementipari és gépjavító vállalatnál készítik a mészműhöz tartozó kötőpályák és a korszerű le- és feladó állomások vasszerkezeteit. a hidépítő vállalat dolgozói nyolcvan vasbetoncölöpöt vernek 10 méter mélyen a talajba, s ezekre a nagyteherbírásu betonlapokra helyezik majd a vasszerkezetű mészkö leadóállomást. a munkát az egyiptomi heluáni hidépítésénél alkalmazott korszerű cölöpverő géppel gyorsítják. a komárom megyei építőipari vállalat brigádjai meggyorsították a hatalmas, gyárkéménnyel egyenlő magasságu kemenceház építését is. /mti/

bb. 15. új takarmánynövényünk lehet a szikes talajon is jól termő törpe cirok

vid ká/j/gy/li

1961. szeptember 26.

a szarvasi öntözési és rizstermesztési kutató intézetben hosszabb idő óta foglalkoznak a törpecirok meghonosításával, illetve nemesítésével. a laboratóriumi vizsgálatokkal megállapították, hogy e takarmánynövény magja fehérjében és keményítőértékben igen gazdag, s a kukoricával csaknem egyenértékű takarmányt ad. az állatok szívesen fogyasztják, ezenkívül édes szárát silózva is hasznosíthatják. a törpecirok emellett igénytelen növény, az erősen szikes és homokos talajokon is jól díszlik, holdanként 20-30 mázsa szemtermést ad. a szarvasi intézetben folytatott kísérletek eredményessége után számos békés megyei termelőszövetkezet érdeklődik a törpecirok termesztése iránt. az intézet 2 vagon vetőmagot ad át a közös gazdaságoknak. /mti/

9.20

-12-

bb. 17. építkezések szombathelyen - kétezer éves „korkülönbséggel”, vid/szt/te/rj

1961. szeptember 26.

az egykori savaria romjai felett épült szombathelyen jelenleg több helyen építkeznek. a március 15-e téren épül a korszerű megyei művelődési és sportház, amelynek nagytermében színházi előadásokat is tarthatnak. az épületen most szerelik a tetőszerkezetet. a város termálfürdője is gyors ütemben épül, előreláthatólag két hét múlva megnyitják az első részét. a város másik kerületében 12 tantermes iskola falait rakják a kőművesek. lakóház - és kisebb-nagyobb üzemi építkezések is látnak városszerte.

a megyeszékhely központjától nem messze, majdnem kétezer éves épületet, a római-kori isis-templomot állítják helyre. az ókori épületmaradvány fő szentélye már áll, most a további feltáró- és helyreállító munkák vannak soron. nyolc méter magas oszlopok kerülnek elő a föld alól. /mti/

..

bb. 19. 68 község fejlesztési tervét készítette el a hazafias népfront fejeér megyei műszaki akcióbizottsága

vid/fm/ke/rj fm

1961. szeptember 26.

a hazafias népfront fejeér megyei elnöksége mellett működő községfejlesztési és műszaki akcióbizottság tagjai eddig 68 község tízenöt éves községfejlesztési irányelveinek elkészítésében segítettek. megkezdtek a még hátralévő községek fejlesztési terveinek előkészítését is. a műszaki bizottság tagjai egy-egy község munkáját állandóan figyelemmel kísérik és rendszeresen segítik a fejlesztési terv megvalósítását. számos termelőszövetkezet dolgozói vállalták, hogy a tervbevett bekötőutak földmunkáit társadalmi munkában végzik el. a műszaki bizottság mérnökei eddig 27.5 kilométer ut tervét készítették el társadalmi munkában és e tervek alapján a lakosság összefogásával és állami segítséggel megépültek az utak. /mti/

9.29

-13-

La 11. 20

bb. 20. több tagozatu munkásakadémiákat szerveztek borsod megye nagy- és közfoglászataiban

vid/szf/te/rj 1961. szeptember 26.

a tudományos ismeretterjesztő társulat, a szakszervezetekkel és a tömegszervezetekkel együttesen az elmúlt évben 79 munkásakadémiát szervezett borsodban, több mint tízezer ipari dolgozó gyarapította szakmai, általános műveltségét az akadémiákon.

az idén - figyelembe véve az ipari dolgozók nagy érdeklődését - úgy határoztak, hogy minden nagy- és középfüzemben megrendezik a munkásakadémiát két-három tagozattal, a diósgyőri és az ózdi kohászati üzemekben, a borsodi bányákban, a gépgyárakban és az építőiparban a munkásakadémiák száma meghaladja a százat, a három évig tartó akadémiák tagozatainak 40 százaléka műszaki kérdésekkel foglalkozik, általános műveltséget nyújtó tagozatokat is szerveznek. októberben kezdik meg a tanítást. /mti/

-.-

bb. 22. ősművelési csontjai kerültek napvilágra dévaványa határában

vid/ta/k/rj im 1961. szeptember 26.

dévaványa határában dr. bereczki imre muzeológus, nyugdíjas tudományos munkás figyelte a traktorosekék nyomában felbukkanó ősművelési leleteket. a helybeli lenin tsz katalaszegpusztai területén a múlt század elején épült lakások falainak alapjainál a több ezer évvel ezelőtt élt lápi emberek településének nyomait fedezték fel. az egykori lakók sok kagylóhéjat halmoztak fel. a leletek között találhatók cserepedényekre, urnákra, és szerszámokra is.

kérszigeten, a töviskesi állami gazdaság földbányájában a török világ végén elpusztult falu maradványait találták meg: embercsontokat, cserepeket, kályvacsempéket és egyéb tárgyakat. a nagykunsgai állami gazdaság terezuji öntözéses legelőjén pedig bronzcsákányt ástak ki a csatornából. az egyik földbányában kutatás közben a felszíntől csaknem hat méter mélységű kék-agyag rétegből nagy állati lábszárcsontot fordított ki az ásó. a leletet felküldik a történelmi muzeum őskori osztályára. /mti/

9.34

-14-

bb 21. hetenként 1000 sertés hizlalására szerződnek a bács megyei termelőszövetkezetek és háztáji gazdaságok

vid ká/j/vl 1961. szeptember 26.

bács megye termelőszövetkezeteiben és háztáji gazdaságaiban megkezdődött a jövő évi sertéshizlalási szerződéskötés. hetenként mintegy 1000 sertés hizlalásában állapodnak meg az állatforgalmi vállalattal. volt olyan hatnapos időszak is, amikor 1600-2000 hízottsertés szállítására írták alá a megállapodást. a megye termelőszövetkezetei a háztáji gazdaságokkal együtt a jövő évre eddig 16.000 sertés hizlalására szerződtek. /mti/

-.-

bb 23. a jövő hónapban részlegesen már dolgozik a diósgyőri édesipari gyár

vid szf/te/vl 1961. szeptember 26.

másfél éve édesipari üzem építését kezdték meg diósgyőrött. az építkezés befejező szakaszához érkezett. a zömében automata berendezések mintegy hetven százalékát már felszerelték. üzemkészben áll a gyár gőzellátására, a csokoládé melegítésére, az üzemi épületek fűtésére szolgáló nagyteljesítményű kazán, üzempróbáit a napokban megkezdik. hozzáfogtak a több mint harmincméteres kémény kiszáritásához. üzempróbára készek a süritett levegő kompresszorok. felszerelték többek között két csokoládéfinomító gépet, három szemcsefinomító hengerszékét. beépítették a fondant táblázó berendezést, két elektromos ostyasütő kemence is elkészült.

az új gyárban, amelyben a dolgozók részére korszerű öltözőmosdó, üzemi konyha és étterem, orvosi rendelő, klubszoba és kultúrterem is lesz, a terv szerint a jövő hónap második felében részlegesen megkezdik a munkát, hogy mikulásra, karácsonyra már megjelenhessenek különféle termékei az üzletekben. az év végére teljesen elkészül a gyár, s a jövő év elejétől évente mintegy százmillió forint értékű édesárut ad a fogyasztóknak. /mti/

9.55

-15-

bb 24. jövőre már hetvenötezer csőkutból öntöznek

i so/gg szb ká

1961. szeptember 26.

a csőkutas öntözésnek alig két éves múltja van hazánkban. az első „kísérleti esztendő” után az állami gazdaságok az idén már hatezer holdra juttatták el a vizet ezzel a módszerrel és bebizonyosodott, hogy nemcsak bács megyében, hanem a kis-alföldön, a körös törmelék-kupján és a sárközben is az aszály ellenére bőven adnak vizet a csőkutak.

az állami gazdaságok az ideig kedvező tapasztalatokat felhasználva jövőre nagymértékben növelik a csőkutakból öntözött területüket. összesen 15.000 holdon öntözik a kertit és szántóföldi növényeket, valamint a szőlőt és a gyümölcsösöket. mivel egy hold öntözéséhez általában öt csőkutat kell furni, 1962-ben már 75.000 kut segítségével emelik a terméshozamokat. /mti/

..

bb 26. alumíniumtalpas villanyvasaló - tizenöt százalékkal jobb hatásfok

vid kiöte szb ki

1961. szeptember 26.

a pápai elekthermax gyárban alumíniumtalpas villanyvasaló mintapéldányát készítették el. az újfajta vasaló gyorsan melegszik és hasznosítja az alumíniumnak azt a tulajdonságát, hogy hamarabb leadja a hőenergiát mint az öntöttvas talpazatu vasaló. ez utóbbinál tíz percig kell várakozni, amíg csökken a talp hőfoka, a most elkészült vasalóval pedig 2-3 perc múlva már olyan anyagot vasalhatnak, amely nem türi a magas hőfokot. érdekes újdon-sága az is, hogy a fűtőszálak helyett ugynevezett csőfűtőtesteket alkalmaznak. alumíniumcsőbe helyezik el a különleges ötvözetből készített fűtőszálakat, s az egész fűtőtestet a talp még forró, folyékony állapotban levő anyagába ágyazzák. így szoros közelségbe kerül a talp és a fűtőtest, ami a vasalót még érzékenyebbé teszi a hőmérséklet változásra.

a már kipróbált új típusu vasaló hatásfoka 15 százalékkal jobb mint az öntöttvas talpazatu vasalóké. /mti/

..

- 16 -

bb 25. nagy az érdeklődés veszprémben az új színház iránt

vid fm/ke/vl fm

1961. szeptember 26.

a veszprém megyei új petőfi színház, amely október 13-án nyitja meg kapuit, bérletet árul előadásaira a megye nagyobb városaiiban és ipartelepein. a színháznak máris 87 üzemben, vállalatnál és intézménynél van közönségszervezője. bérletit előadásokat tartanak majd a megyeszékhelyeken kívül pápán, várpalotán, füzfőn és ajkán. a bérlettulajdonosok a színház első évadjában nyolc előadást tekinthetnek meg. a megyében máris sokszázan váltottak bérletet. /mti/

..

bb 27. csemegeszőlő-övezet nyíregyháza környékén

vid ká/j/vl

1961. szeptember 26.

a nyírségi homokon csaknem 15.000 holdnyi gyenge bort adó szőlőt kezelnek a termelőszövetkezetek. a kertek idősebb telepítésűek, s csaknem 40 százalékban direkt-termő fajtákból - izabellából, novából és ferri-szőlőből - állanak, és így nem alkalmasak nagyüzemi termelésre. a közös gazdaságok idén elhatározták, hogy kiirtják a „nyíri vinkót”, termő tőkéket, s helyükbe nemes bort adó vesszőket és csemegeszőlőt ültetnek. a nyírségi szövetkezetek az idén összesen 120 holdnyi szőlőskertet telepítenek, és nyíregyháza környékén csemegeszőlő-övezetet hoznak létre. itt a legkiválóbb szőlőfajtákból mintegy félmillió gyökeres vesszőt ültetnek el. a megye más homokos tájain is megkezdtek a direkttermő szőlőfajták kiirtását: avallaji rákóczi és a mérki kossuth tsz 300-300 hold szőlő felújítását vette tervbe. /mti/

..

bb 30. négyszázan tanulnak a győri szakszervezeti művelődési ház nyelvtanfolyamán

vid fm/ke/vl fm

1961. szeptember 26.

sokan látogatják győrt a szakszervezetek megyei tanácsának jókai mór művelődési házát. a művelődési ház nyelvtanfolyamain négyszázan tanulnak, a filmbarátok köre egy-egy előadását átlag háromezren hallgatják meg. /mti/

10.23

- 17 -

bb 28. népszerűek szabolcsban a tudományos kisfilmek

vid fm/k. szb fm

1961. szeptember 26.

geni népszerűek szabolcs-szatmár megyében a tudományos kisfilmek. a megyei filmtárból másfél év alatt több mint 3000 kisfilmet kölcsönöztek. a filmek 70 százaléka a mezőgazdasággal, 30 százaléka természettudománnyal foglalkozott. az ismeretterjesztő kisfilmeket fél év alatt körülbelül 150.000-en nézték meg. az elkövetkező időben a látogatók számának további emelkedésére számítanak. a megyei filmtár állománya ebben az évben 114 kisfilmmel gyarapodott. /mti/

--

bb 29. tizenhat tantermes iparitanuló iskola építését kezdték meg sztálinvárosban

vid te szb ki

1961. szeptember 26.

a sztálinvárosi iparitanuló képzésben részvevő fiatalok száma az idén ezer fölé emelkedett. a többségében vasipari, kisebb mértékben könnyűipari, kereskedelmi és vendéglátóipari tanulók oktatása ideiglenesen két helyen történik.

az iparitanuló képzés megoldására a városi tanács és a munkaügyi minisztérium közösen korszerű, tizenhat tantermes iparitanuló iskolát épített sztálinvárosban. az új iskola építését a dunai vasmű igazgatósági épülete mellett, a sztálinvárosi 26. építőipari vállalat dolgozói kezdték. az egyemeletes iskolának külön tornaterme és tornakertje, valamint művelődési terme is lesz. a tervek szerint az építkezést másfél év múlva fejezik be.

a vasipari tanulóképzést a dunai vasmű most azzal segíti, hogy központi vállalati tanmühelyt létesített a kohászati üzemen belül. ebben egyelőre a lakatosok és villanyszerelők, később a többi vasipari szakma fiataljai is helyet kapnak. /mti/

--

bb 31. hűtőkombájn gyártását kezdték meg szegeden

vid te szb ki

1961. szeptember 26.

a szegedi vas- és fémipari ktsz-ben új típusú hűtőberendezés, úgynevezett hűtőkombájn gyártását kezdték meg. a különleges gép dr. mérszáros lajosnak, a szegedi tudományegyetem szervezkémiai intézete tanársegédének találmánya. az asztal nagyságú, izléses burkolatban levő berendezés összesen tízféle, egyidőben pedig négyféle célra használható, tehát négy különféle rendeltetésű hűtőgépet helyettesít. a szegedi szövetkezet az idén tizenhatot, jövőre pedig ötvenet készít, elsősorban exportra. /mti/

--

10.34

11.06

- 18 -

bb 33. hatvanezer betétkönyvtulajdonos - ötvenkétmillió forinttal növekedett az idén a takarékbetét győr-sopron megyében

vid ki/te szb ki

1961. szeptember 26.

győr-sopron megyében elérte a hatvanezret a betétkönyvtulajdonosok száma. a takaréokban elhelyezett összeg jelenleg 248 millió forint, 52 millió forinttal több mint az elmúlt év végén. a falvakban tizenötmillió forinttal növekedett a takarékbetét. hegykőn 1.560, lövőn 1330, beleden 1000 forint az egy főre jutó átlagbetét.

ugrásszerűen növekedett az idén a falusi takarékszövetkezetek tagjainak száma is. a megye tizenhat takarékszövetkezetének 7.700 tagja van, a betét összege pedig meghaladja a tizenhárommillió forintot. /mti/

--

bb 34. a hazai timföldiparban még nem alkalmazott eljárással porlasztják a pakurát - évente közel tízezer tonna gőzt takarítanak meg az almásfüzitői timföldgyárban az új módszerrel

vid te szb ki

1961. szeptember 26.

az almásfüzitői timföldgyárban vétek lajos műszaki fejlesztési osztályvezető és tóth józsef műszaki fejlesztési előadó újításával a hazai timföldiparban még nem alkalmazott, gazdaságos eljárást vezettek be. az ötven méter hosszú kalcináló kemencékben pakurával tüzelnek, így izzítják, égetik a timföldet. ahhoz azonban, hogy ez a tüzelőanyag megfelelő hőmérsékleten égjen el, előbb el kell porlasztani. almásfüzitőn és a többi hazai timföldgyárban eddig gőzzel porlasztották a pakurát. ez azonban nem gazdaságos, mert a kemencéből eltávozó gőz sok hőt visz magával.

az újítással harmincöt atmoszférás nyomással, pisztolyszerű szerkezettel „lövik be”, a kemencébe a pakurát, amely így a rendkívül nagy nyomás hatására jobban szétporlik és az így keletkező pakuraköd tökéletesebben elég. az új módszer évente majdnem tízezer tonna gőz felhasználását tette feleslegessé almásfüzitőn, s így körülbelül egymillió forintot takarítanak meg. /mti/

--

10.39

11.06

- 19 -

bb 34. a gyulai muzeum külföldi kapcsolatai

vid fm/ko/vl fm

1961. szeptember 26.

a gyulai erkel ferenc muzeum külföldi egyetemeknek, muzeumoknak is megküldte jubileumi évkönyvet. az évkönyvre eddig mintegy kétszáz válaszevél érkezett gyulára, többek között a szovjetunióból, kínából, indiából, iránból, irakból, izraelből, japánból, új-zélandból, kanadából, az usa-ból, costa-rica-ból. a külföldi egyetemek, muzeumok, könyvtárak és intézmények viszonzásként hasonló néprajzi, régészeti és más tudományos műveket ajándékoztak cserébe a gyulai muzeumnak, s több helyről azóta rendszeresen érkeznek folyóiratok is, így a pittsburgi carnegie muzeumból is. a sok érdekes cserekiadványból kiállítást rendeznek gyulán. /mti/

bb 35. automata tölti palackba az egeri bikavért és medocot: javul a minőség, több kerül forgalomba

vid te/vl szf

1961. szeptember 26.

az eger-gyöngyösvidéki állami pincegazdaság egeri palackozó üzemében új automata gépsort helyeztek üzembe, amely lényegesen meggyorsítja az egeri fajborok palackozását. a töltés valamennyi folyamatát gépesítették: a raktárból futószalagon kerülnek az üvegek a fertőtlenítőbe, majd a töltőgép tölti, dugaszolja, kupakkal látja el és címkézi őket. a bor kezelésénél is új eljárást vezettek be. a nemes italokat üvegcsöveken juttatják az üzembe, ahol azbesztszűrőn engedik át, hogy megtisztítsák az esetleges szennyeződéstől. a kész palackokat csuszdán szállítják a raktárba.

az új rendszer előnye, hogy higiénikusabb és felényi munkát igényel. az új eljárással védik a bor zamatát, javítják egyéb minőségi jellegzetességeit, a palackozást pedig gyorsítják. az eddigi tízezer helyett naponta 15.000 palackot töltenek meg. az automata borpalackozót az egeri fajborok: a bikavér, medoc, leányka és a rizling töltögetésére használják. egyik fajtáról a másikra történő átálláshoz mindössze kilencven percre van szükség. /mti/

10.28

-20-

bb 36. kitüntették bujdosó józsefet, a bátor autóbusz-vezetőt

j/vl

1961. szeptember 26.

ma délelőtt kossa istván, közlekedés- és postaügyi miniszter a szocialista munkáért érdemérmét nyújtotta át bujdosó józsef autóbusz-vezetőnek, aki az égő autóbusból élete kockáztatásával vezette ki a vak zenészeket. kossa istván miniszter meleg szavakkal méltatta bujdosó józsef helytállását, hőstettét, és példaképpül állította őt a közlekedés dolgozói elé. /mti/

--

bb 37. megkezdődött a tbc- és tüdőgyógyászok nagygyűlése - kerekasztal konferencián vitatják meg a tüdőgümőkóros betegek gyógyszeres kezelését

t ms/j/vl

1961. szeptember 26.

kedden délelőtt a magyar tudományos akadémia disztermében megkezdődött az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete korányi frigyos tbc- és tüdőgyógyász szakcsoportjának 33-ig nagygyűlése. az immár hagyományos nagygyűlésen több száz tbc- és tüdőgyógyász szakorvos vesz részt. az ünnepélyes megnyitáson jelen volt dr. simonovits istván, az egészségügyi miniszter első helyettese, dr. darabos pál, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete orvos-szakosztályának titkára, valamint a nagygyűlésen az egészségügyi minisztérium meghívására részvevő dr. a. szemjonov professzor, a leningrádi tuberkulózis intézet igazgató- főorvosa, dr. w. jaroszewitz professzor, a varsói központi tuberkulózis intézet igazgatója és dr. k. styblo, a prágai tuberkulózis intézet főorvosa. számos vendég érkezett a kongresszusra a szovjetunióból, csehszlovákiából, lengyelországból, a német demokratikus köztársaságból, valamint ausztriából, a német szövetségi köztársaságból és olaszországból.

a megjelenteket dr. baráth irén professzor, a szakcsoport elnöke üdvözölte, majd dr. dubovitz dénes, az egészségügyi minisztérium főosztályvezetője mondott megnyitó beszédet.

/folyt.köv./

11.09

-21-

Ca 12.20

bb 37. /megkezdődött... 1. folyt./- szb

az egészségügyi minisztérium nevében üdvözölte a nagygyűlés résztvevőit. kormányzatunk - mondotta - rendkívüli figyelmet szentel a tbc elleni küzdelemnek. jelentős előrehaladást fog biztosítani, hogy a második ötéves tervben a tbc-s gyógyintézeti ágyak száma mintegy 3000-rel szaporodik, ami kerekén 25 százalékos növekedést jelent. ez egyúttal azt is jelenti, hogy a második ötéves tervben egészségügyi beruházásaink jelentős hányadát fordítjuk a tbc-elleni küzdelem céljaira.

az egészségügyi minisztérium véleménye szerint - folytatta - helyes a nagygyűlés témájának megválasztása. 1961-ben ugyanúgy mintegy 95 millió forintot fordítunk fekvőbeteg gyógyító intézeteinkben és gondozóintézeteinkben a tüdőbetegek gyógyszeres kezelésére. 1955-ben ugyanerre a célra még csak 52 millió forintot fordítottunk. azóta nemcsak a ráfordított összeg növekedett csaknem kétszeresére, hanem időközben jelentősen csökkentettük néhány antibiotikum árát is. a megnövekedett lehetőségeket a legcélszerűbben, a leggazdaságosabban és a leghatékonyabban kell kihasználni. a gyógyszeres kezelés célja az legyen, hogy a betegek elveszítsék fertőzőképességüket, koch-megatívvá váljanak.

majd arra hívta fel a gyógyító és gondozó intézetek szakorvosait, hogy az eddiginél is szorosabban működjenek együtt a tbc megelőzése érdekében. hangsúlyozta, hogy az egészségügynek kevés olyan ága van, ahol a fejlődés olyan gyorsütemű volna és az orvosok munkája annyira kézzelfogható eredményekkel járna, mint a tüdőbetegek elleni küzdelemben.

ezután külföldi vendégek köszöntötték a nagygyűlést. dr. w. jaroszewitz professzor átadta a lengyel népköztársaság tbc- és tüdőgyógyász-szakorvosainak baráti üdvözlését, és méltatta az együttműködés jelentőségét. utána dr. a. szemjonov professzor, a szovjetunió egészségügyi minisztériuma, valamint a leningrádi tbc-gyógyászok nevében üdvözölte a nagygyűlést, és kívánt sikert munkájához. a tbc elleni küzdelemben résztvevő orvosok személyes találkozásai - mondotta - nagy segítséget nyújtanak a tuberkulózisnak, mint népbetegségnek a felszámolásához. dr. k. styblo elmondotta, hogy a csehszlovák tbc- és tüdőgyógyászok ismerik és nagyrabecsülik magyar kollégáik eredményeit, és hasznosnak ítélik a tapasztalatok kölcsönös kicserélését.

ezután a három napig tartó nagygyűlés résztvevői kerekasztal-konferenciákon megkezdték a vitát a gyógyszeres kezeléséről. /mti/

11.16

12.22

- 22 -

La

bb 38. veres józsef fogadta ivor thomas montague pink-et

j/vl

1961. szeptember 26.

veres józsef, budapest főváros tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke kedden délelőtt bemutatkozó látogatáson fogadta ivor thomas montague pink-et, nagy-britannia és észak-írország egyesült királyság új magyarországi rendkívüli követét és meghatalmazott miniszterét. /mti/

..

bb 39. érdekes előadások a zenetudományi konferencia második napján

t ms/gk/vl hk

1961. szeptember 26.

a 2. magyar zenetudományi konferencia kedden két szekcióban folytatta munkáját. délelőtt a bartók-szekció ülésezett a.a. saygunnak, bartók egykori törökországi munkatársának elnöklésével. az ülésen l. burlas pozsonyi zenetörténész professzor hagyomány és ujszerűség bartók formavilágában, r. eller /markkleeberg- lipcse/ a téma helye bartók zenéjében, g. abraham liverpooli egyetemi tanár bartók angliában, s. petrov /szófia/ bartók és a bolgár zenei kultúra, j. völek docens /prága/ bartók hangszerkezelése, rajeczky benjamin és kerényi györgy, a magyar tudományos akadémia népzene-kutató csoportjának tudományos munkatársai bartók és a népdal-lejegyzés címmel tartottak előadást. délután a liszt-szekció ülésén g. kraft weimari professzor elnökölt. p. michel /weimar/ liszt, a nevelő címmel a nagy zeneköltő pedagógiai munkásságát, molnár antal, a zeneművészeti főiskola nyugalmazott tanára liszt átiratait és parafrázisait ismertette. utána somfai lászlónak, a széchényi könyvtár tudományos munkatársának a faust-szimfónia, h. searlenek, az angol liszt-bartók bizottság titkárának liszt és a 20. század zenéje, továbbá d. lechmann lipcsei kutató liszt művészetének oroszországi visszhangja a 19. század első felében című előadása hangzott el. /mti/

12.21

12.21

La

- 23 -

bb 40. a vetési idő, a talaj, az elővetemény helyes megválasztása, a gondos műtrágyázás és a magas tőszám a jó termés nyitja - kiváló gyakorlati szakemberek a külföldi búzák termesztésénél bevált agrotechnikai módszerekről

vid ö kz/vl ká

1961. szeptember 26.

a múlt év őszéhez viszonyítva az idén több mint kétszeresére, együttesen 700.000 holdra emelkedik hazánkban az intenzív külföldi búzák vetésterülete. az állami gazdaságok és igen sok termelőszövetkezet már az elmúlt években gazdag tapasztalatokat szerzett e kitűnő fajták termelésében, más közös gazdaságok viszont csak az idén ismerkednek meg velük. az mti vidéki munkatársai éppen ezért fölkeresték néhány, a külföldi búzák termelésében különösen jó eredményt elért állami- és szövetkezeti gazdaság főmezőgazdáját, s kérdéseket intéztek hozzájuk a követendő agrotechnikát illetően.

szabó károly, a baki állami gazdaság főmezőgazdája a kérdésekre adott válaszában többek között elmondta, hogy ebben a gazdaságban az idén már harmadszor vetnek külföldi fajtákat. a hozamot holdankénti 22 mázsára tervezik. - e terv megvalósítása érdekében az egyik legfontosabb követelménynek azt tartjuk - mondotta - hogy a mag a legjobb időben kerüljön a földbe. ez a legjobb idő, a mi tapasztalataink szerint és a mi vidékünkön, október tizedike és harmincadika között van. ajánlatosnak tartjuk a nyári műtrágyát a vetés előtt, a talajelőkészítéssel egyidőben a földbe juttatni, de ha az adott gazdaságnak van kombinált vetőgépe, akkor a vetéssel egyidőben is elvégezheti a műtrágyaszórást. a műtrágyát nem szabad sajnálni ezektől a magashozamu fajtáktól, de gondosan ügyelni kell arra, hogy csakis a talajerő állapotától függően adagoljuk. általában a következő arány vált be: 2-4 mázsa foszfor, 1-2 mázsa nitrogén, s a lazább talajokon ezen felül még 1-2 mázsa káli műtrágya.

szatmári sándor, az eleki lenin termelőszövetkezet főagronómusa elmondta, hogy ebben a szövetkezetben minden évben már tavasszal elkészül az őszi vetésterv, s ennek megfelelően kezelik a talajt: - a külföldi búzák előveteményeit - mondotta - nagyon alaposan megválogatjuk: főleg borsó, kender, lucerna, vöröshere és elővetésű silókukorica után vetjük. a vetésre szánt területen szeptember 20-ra befejezzük a 26-32 centiméteres mélyszántást, s alapvetően holdanként 200 kiló szuperfoszfátot szórunk el. közvetlenül a vetés előtt, a talaj nitrogéntartalmától függően még 10-15 kg nitrogént is szórunk a földekre.

folyt.köv./

12.47

10.47

bb 40. /a vetési idő, ... 1. folyt./ vl

a nitrogéntartalmat laboratóriumi vizsgálattal állapítjuk meg. ezen felül még télen és koratavasszal is, két esetben, fejtrágyázunk. a mi vidékünkön, mint tapasztaljuk, az a legjobb, ha a szovjet fajták október 10-15 között, az olasz fajták pedig az ezt követő héten kerülnek a földbe. a magot, mert a bokrosodás szempontjából előnyösebbnek tartjuk, 5-7 centiméter mélyen vetjük el, s a vetés után alapos tömörítő hengerezést adunk.

gyüireffi attila a makói józsef attila termelőszövetkezet főmezőgazdája bevezetőben a fajtamegválasztás fontosságára utalt. - helyes - mondotta - ha az intenzív fajták termesztésével először foglalkozó termelőszövetkezetek megvizsgálják, hogy az adott vidéken, a múlt őszi vetések közül melyik fajta vált be legjobban. a mi gazdaságunkban, a mi talaj- és éghajlati viszonyaink mellett a szovjet bezosztája és az olasz produktore bizonyult legjobbnak. az idén már csak ebből a két fajtából vetünk, mégpedig a múlt évi 300 hold helyett 700 holdat. eddigi termelési tapasztalataink közül azt tartjuk a legfontosabbnak, hogy a külföldi búzáknál is a korai vetés a nagy termés nyitja. megfigyeléseink szerint az október elején földbe került intenzív búzák 20-25 százalékkal magasabb termést adnak a későbbi vetésűeknél. saját gazdaságunkban például, a szárazság ellenére is, még e héten megkezdjük a vetést, a jól előkészített, többszörösen elmunkált talajba.

hangsúlyozottan mutattak rá a szakemberek a holdankénti tőszám emelésének fontosságára. szabó károly baki főmezőgazdász szerint a legjobb termést a holdankénti 3.8-4 millió tőszám biztosítja. ez körülbelül 1 millióval több a szokványos hazai fajták átlagos holdankénti tőszámánál. a tőszámnövelést gyakorlatilag úgy valósítják meg, hogy folyóméterenként 85-90 magot szórnak ki gondosan beállított géppel. a kifagyás ellen, mert hiszen a külföldi fajták érzékenyebbek a fagyra, úgy védekeznek, hogy a szokottnál mélyebbre, 5-7 centiméternyire vetnek, így mélyen gyökerezik meg a csira, s 15-20 fokos hidegben sem fagy ki a növény. szatmári sándor eleki főagronómus véleménye szerint ahhoz, hogy a külföldi fajták az adott talaj és éghajlati, valamint időjárási viszonyok mellett a legjobb termést adják, 140-150 kiló magot kell elvetni holdanként. /mti/

12.53

10.47

bb 41. amerikai utazási irodák vezetőinek látogatása magyarországon

1 gg/vl vg

1961. szeptember 26.

az amerikai utazási irodák szövetsége /asta/ ez évben cannesban tartja szokásos konferenciáját. ezt megelőzőleg a konferencia résztvevői európai körúton vesznek részt, új idegenforgalmi lehetőségek tanulmányozására. az idén az asta első ízben vette fel magyarországot is a tanulmányozandó országok közé. az asta 18 fős csoportja négy napos látogatásra kedden délután érkezett budapestre. budapesten kívül ellátogatnak a duna-kanyarba, győrre, Pábolnán Lovasbemutatót vesznek részt, majd több balatoni fürdőhelyet is felkeresnek. az amerikai utazási irodák vezetői tiszteletére az ibusz és a malév vacsorát ad. az amerikai vendégek magyarországi tartózkodásuk alatt tárgyalásokat folytatnak a magyar idegenforgalom vezetőivel. /mti/

bb 42. teljesítette éves vállalását a salgótarjáni erőmű

vid te/vl ki

1961. szeptember 26.

az átlagosnál rosszabb hatásfokkal dolgozó kazánok mellőzéseivel is tizenkétmillió kilowattóra villamosenergia tervén felüli termelésére vállalkoztak az év elején a salgótarjáni erőmű kazánfűtői és turbinagépészei. ez a vállalkozás azért jelentős, mert az erőmű utóbbi öt év átlagában elért teljesítményét akarták biztosítani a dolgozók, kevesebb kazán üzemeltetésével és az eddiginél gazdaságosabban.

a munkafelajánlás nyomán, jöhetnek négy kazánt felváltva pihentettek, sőt a hármas kazánt mintegy két hónapja véglegesen leállították, energiatermelési tervét napról-napra pontosan és egyenletesen teljesítette az erőmű, sőt a rendkívüli kéréseknek és igényeknek megfelelően, az eredeti terven felül is adott villamosenergiát az országos hálózatba. így kedden délután az eddig esedékes éves tervét már több mint tizenkétmillió kilowattórával tetézte meg, s ezzel teljesítette egészéves vállalását.

az energiatermelésben elért sikerek jelentőségét növeli, hogy az idén az előző években soha nem tapasztalt arányban csökkentették az egy kilowattóra energia előállításához szükséges kalória mennyiségét is. kedden délután kétezerszáz tonna szenet takarítottak meg. /mti/

13.17

- 26 -

bb 43. időjárásjelentés

gg/vl

1961. szeptember 26.

a meteorológiai intézet jelenti kedden, szeptember 26-án 13 órakor:

a szép őszi idő tovább folytatódik

európa legnagyobb részén továbbra is gyengén felhős, száraz, a nappali órákban az évszakhoz képest meleg időjárás uralkodik. erősen felhős, helyenként esős, hűvösebb idő csak szárazföldünk legészakibb részein, valamint a volga alsó folyásának környékén van.

hazánkban hétfőn derült, száraz idő volt. a nap országsszerte 8-11 óra hosszat sütött. a hőmérséklet napközben 23-26 fokig emelkedett. kedd hajnalban általában 5-9, az északkeleti-keleti megyékben többfelé 3-5, viszont a dunántul nagy részén csak 9-12 fokig hűlt le a levegő. a hajnali és reggeli órákban az északi megyékben kisebb felhőátvonulások voltak. az ország többi részén derült maradt az idő, kedden délelőtt a mátrából kisebb fűtőesőt jelentettek.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 16.3 fok volt, a sokévi átlagnál 1.4 fokkal magasabb. kedden 12 órakor budapesten a hőmérséklet 22 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú. a balaton vízének hőmérséklete síófokon 19 fok.

várható időjárás szerda estig: gyenge szél, kedden kisebb felhőátvonulások, a keleti megyékben egy-két helyen délutáni zápor. szerdán kevés felhő, eső nélkül. több helyen reggeli köd, várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-11, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 21-25 fok között.

a duna vizállása kedden délelőtt 11 órakor budapestnél 158 centiméter. /mti/

13.25

- 27 -

bb 44. az elmúlt száz év legalacsonyabb vízállása a tiszán - szántóföldi ekékkel mélyítik a gázlókat

vid te szb ki

1961. szeptember 26.

a hosszantartó szárazság következtében tovább apad a tiszta. kedd reggelre a vízszint mínusz kétszázötvenkét centiméterre csökkent, s így öt centivel túllépte az eddig tapasztalt minimumot. a rendelkezésekre álló adatok szerint száz év óta nem volt ilyen alacsony a tiszta vízállása. az alacsony vízállás szinte teljesen megbénította a tiszai életet. a személyforgalom már hetekkel ezelőtt megszűnt. az őszi betakarításnál alig nélkülözhető teherforgalom is csaknem teljesen megbénult, mindössze egy-két uszály van forgalomban. szolnok és csongrád között a gázlónál a víz magassága egyenlő a hajók merülési szintjével. azért, hogy a szolnoki cukorgyárig fel tudják vontatni a répával megrakott uszályokat, eke alá fogták a gázlókat. a rendes szántóföldi, az ugynevezett gruber-féle gyomirtó ekét vontatókötélre akasztották és kétszer-háromszor áthúzzák a gázlón. a gyomai, a tiszazugi, a tiszainokai és a martfői átkelőhelyeken a kotrás eredményeként 15-20 centiméterrel sikerült mélyíteni a medret. szolnok és tiszafüred között még ennél is kilátástalanabb a helyzet. ezen a részen a gázlónál alig haladja meg a kilencven centimétert a víz mélysége. tiszafüred és polgár között az átkelőhelyeken a víz magassága mindössze fél méter, úgyhogy a környékbeli asszonyok piaci napokon átlábolják a folyót. /mti/

--

13.30

- 28 -

Le 11.20

bb 45. egy hét alatt több mint 10.000 holdról törték le a kukoricát heves megyében

vid ká/j szb ká

1961. szeptember 26.

heves megye termelőszövetkezeteiben most a kapások betakarítása a legsürgősebb teendő. mindenekelőtt a kukoricát kell letörni, hiszen jórészt e takarmánynövény földjébe kerül az őszi kalászosok vetőmagja. a megye termelőszövetkezetei az ugynevezett komplex betakarítási módszert követik, azaz egy dűlőben egyszerre annyi embert állítanak munkába, hogy néhány nap alatt végezhesenek a kukorica betakarításával. a szár is azonnal lekerül a földekről, ily módon jelentősen meggyorsult a kukoricatörés hevesben s egy hét alatt több mint 10.000 holdról került górékba a cső, illetve silóba a szár. a füzesabonyi járás termelőszövetkezeteiben naponta 6000-7000 ember dolgozik a kukoricaföldeken, s a törés után seholsem marad egy-két napon túl lábon a kukorica. /mti/

--

bb 46. takarékosági intézkedések veszprém megyében a takarmányhiány pótlására - a réti füvekből is silót készítenek

vid ká/j szb ká

1961. szeptember 26.

veszprém megye legtöbb járását még az alföldnél is erősebben sújtotta az aszály. emberemlékezet óta most száradt ki először a cuha patak, negyedméterrel csökkent a bakonyi földalatti vízgyűjtők szintje. a gyenge takarmánytermés okozta gondokat csak fokozza, hogy ilyen sok állatot még soha nem tenyésztettek a megyében. a termelőszövetkezetek most megyszerte szigorú takarékosági intézkedéseket hoztak. mindenütt takarmányfelelősöket választanak, akik gondoskodnak a közgyűlési határozatok megtartásáról. a takarmány pótlására besilózzák a száraz kukoricaszárat, silót készítenek a cukorrépa-fejből, zöld burgonyaszárból, s a réti füvekből is. a zalavári új idők tsz-ben a sertésállomány részére speciális silót tartósítanak lucernával kevert zöld füvekből. ameddig az időjárás engedi, legeltetik az állatokat, s felhasználják legeltetésre azokat az erdei tisztásokat is, ahol a fákból az állatok nem tehetnek kárt.

a tavaszi takarmány-ellátásról már ezekben a napokban gondoskodnak: a tervezett 5000 hold helyett 15.000 hold őszi takarmánykeveréket vetnek. az őszi árpa vetésterülete az előirányzott 13.000 hold helyett 20.000 holdra növekszik, hogy a kukoricahiányt a nyáron takarmánygabonával pótolják. /mti/

--

14.50 15.40

- 29 -

KA

bb 47. szépülnek a mecseki kirándulóhelyek - újjászervezték a baranya megyei intézőbizottságot

vid te/vl ki 1961. szeptember 26.

a baranya megyei intézőbizottság ülésén megvitatták és elfogadták az intézőbizottság átszervezéséről szóló javaslatot. a jövőben a megye különböző idegenforgalmi területeinek problémáival külön albizottságok foglalkoznak. ezért a tagok számát a korábbi negyvennyolcra kilencvenhatra növelték. orvosok, építőművészek, muzeológusok, pedagógusok, tanácsai dolgozók, műszakiak kapcsolódtak az intézőbizottság munkájába. a megye idegenforgalmi tájegységei szerint hét albizottságot alakítottak. a jövőben ezek irányításával, szaktanácsaival történik pécs, harkány, siklós, a mecseki abaliget-orfű, pécsvárad-tóvölgy, továbbá mohács, szigetvár, komló-sikonda fejlesztése, rendezése, szépítése.

az ülésen ismertették pécs tanácsának a szállodahiány enyhítésére tett intézkedéseit. a többi között visszaadják eredeti rendeltetésének az egykori vadászkiert szállót és vendéglőt. jóváhagyta az intézőbizottság a jövő évi költségvetési javaslatot. a tervezett több mint kétmillió forintból a mecseki parkerdő további rendezéséhez, az épülő kilencvenhat személyes turistaszálló berendezéséhez, felszereléséhez adnak anyagi segítséget. jakovali hasszán pasa ujonnan helyreállított dzsámijában, továbbá a pécselt elhunyt török-jós, idrisz baba restaurálás alatt levő sírkápolnájában múzeum létrehozását segítik. a terv szerint jövőre befejezik az abaligeti mesterséges tó építését, a sáttortábor villamosítását. sikondán ugyancsak sáttortábor felállítását, turista főzőhelyek kialakítását, harkányban pedig újabb ezerszemélyes öltöző építését tervezik. /mti/

..

bb 48. bekapcsolták a politechnikai oktatásba a szénsav-mintatermet - „széndioxid-órák”, a középiskolai és a felsőtagozatos általános iskolai növendékeknek

t szf/gk/vl vs 1961. szeptember 26.

európában hazánk földje rejti a legtöbb széndioxidot, az egész világon pedig mexikó után másodikok vagyunk természetes szénsavkészletünkkel, amely az eddigi feltárások szerint körülbelül 400 évre elegendő. az értékes ásványi anyagnak a következő évtizedekben mind fontosabb rendeltetése lesz az iparban, s más területeken.

/folyt.köv./
15.06
11.40

- 50 -

bb 48. /bekapcsolták a politechnikai ... 1. folyt./ vl

ezért a művelődésügyi minisztérium, valamint a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának oktatási osztálya megállapodott az országos kőolaj- és földgázipari trösztel, továbbá a gáz- és szén-savértékesítő vállalattal, hogy a józsef köruti szénsav-mintatermet bekapcsolják az iskolák, a politechnikai oktatásba.

az első „széndioxid-órát”, kedden délelőtt tartották meg a mintateremben, a petrik lajos vegyipari technikum 4. osztályos tanulóinak, akik szaktanáruk vezetésével érkeztek az újszerű oktatásra. a mintaterem szakemberei magnetofonszalagra rögzített népszerű párbeszéd formában, majd előszóval magyarázták el a tanulóknak, mi a széndioxid, mi mindenre lehet felhasználni a vas- és fémiparban, a mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban és több más területen. ezután szemléltető eszközökkel érzékeltették a felhasználási módokat a szódavizgyártástól kezdve a gyümölcsök, zöldségfélék fagyasztásos tartósításán keresztül a vízüveges talajszilárdításig. a kőolajipari gépgyár szakemberei a szárazjeges csapágyillesztéssel, a szerszámacélok különleges edzésével ismertették meg a növendékeket.

a „széndioxid-órát”, sorban beillesztik a középiskolai és a felsőtagozatos általános iskolai növendékek tanrendjébe. /mti/

..

15.15

11.40

31 -

bb 49. hat önkiszolgáló üzemi étteremben hatezren étkeznek sztálinvárosban

vid te/vl ki

1961. szeptember 26.

sztálinvárosban az üzemekben és a városban összesen tizenhat étterem van. ezekben naponta körülbelül tizezer ebédet fogyasztanak el. az üzemi éttermek közül kedden már a hatodikat alakították át önkiszolgáló rendszerűvé. a hat önkiszolgáló étteremben körülbelül hatezer ebédet főznek.

miután az étkeztetésnek ez a módja sztálinvárosban bevált, folyamatosan a többi nagy éttermet is átalakítják. /mti/

bb 50. gépesítik a soroksári vasöntődet, bővül az emag és több más üzem öntődéje - szakosítják az öntődei munkát, teret hódítanak az új technológiák - sajtótájékoztató az öntődék feladatairól

t sl/gg vm vg

1961. szeptember 26.

payer jános, a kohó-és gépipari minisztérium iparpolitikai főosztályának főmérnöke a magyar sajtó házában kedden tájékoztatta az újságírókat az öntődék munkájáról, az öntvénygyártással összefüggő kérdésekről.

elmondotta, hogy a feldolgozó üzemeknek mind több és jobbminőségű öntvényre van szükségük, a termelés ennek megfelelően lényegesen növekedett. jelenleg évente mintegy 150.000 tonnával több vas-és 30.000 tonnával több acélöntvény készül hazánkban, mint az államosítás idején. több új öntődét létesítettek, másokat bővítettek. a számszerű eredmények ellenére sok tekintetben mégsem volt megfelelő a fejlődés. a technológia nem tartott lépést az általános előrehaladással, számos hibát tapasztaltak a szakkáderutánpótlásban és a kutatómunkában, elmulasztották az öntődék szakosítását, ezért számos üzemünkben kevésbé gazdaságos az öntvénygyártás. az utóbbi években megkezdtek ennek az elmaradásnak a felszámolását. az új technológiák egyre inkább teret hódítanak, harminchat üzemben alkalmazzák már a korszerű héjformázást, a forgácsológépek tehermentesítésére huszonöt helyen bevezették a precíziós-öntést, tizenkét vállalatunk meghonosította az öntvényformák gyors szilárdulását elősegítő szénsavas magkészítést, másutt ugyanilyen célból az ugynevezett cementformázást alkalmazzák. különösen a csepel művekben, a lenin kohászati művekben, az acélöntő-és csőgyárban és az utóbbi időben a wilhelm pieck gyárban tapasztalható az új technológia terjedése.

/folyt.köv./

16.15

- 32 -

bb 50. /gépesítik a ... 1. folyt./ m

bár nem megfelelő ütemben, de megkezdődött az öntődék gépesítése is, az elmúlt három évben kétszáz öntődei berendezést hoztak be külföldről, köztük harminc öntvény-tisztító gépet, amelyek az egyik legegészségtelenebb munkakörben teremtenek megfelelő munkakörülményeket. ez év végéig husz, ugynevezett maglövő gép érkezik hazánkba, ezeknek mindegyike három-négy ember munkáját helyettesíti.

a főmérnök ezután elmondotta, hogy a feldolgozóipar fejlődésének megfelelően a következő években jelentős mértékben növekszik az öntődék termelékenysége és termelése. a második ötéves terv végére 60 százalékkal több szürke vasöntvény, 80 százalékkal több temper öntvény, 35 százalékkal több acélöntvény készül, mint jelenleg, 40-50 százalékkal növekszik a szinesfém és a könnyűfém öntvények gyártása is. amennyire az ország anyagi erői megengedik, az öntődéket gépesítik és úgy szakosítják, hogy az azonos jellegű termékek ugyanabban az üzemben készüljenek. már elkészült a soroksári vasöntőde fejlesztésének terve, amelynek alapján a gyárban a formázást teljesen, a magkészítést és az öntvény-tisztítást nagyrészt gépesítik, ezzel az üzem évi termelését 8.000 tonnával növelhetik. az emag öntődéjét bővítik és gépesítik a ma még egészségtelen körülmények között történő tisztítási munkát, az elzett gyár soproni vasöntődéjében kialakítják az acélt helyettesítő fekete temper-öntvények gyártásának bázisát. a zománcipari művek kecskeméti gépgyárában a fürdőkádak készítésére rendezkednek be és a munka automatizálásával óránként negyven kádat gyártanak. a következő években megkezdik a csepel autógyár öntődéjének építését is, ahol évente mintegy harmincezer tonna öntvény készül és ez kielégíti az autóipar igényeit.

az előadó részletesen elemezte a munka minőségének alakulását és az öntődei selejttel összefüggő kérdéseket. rámutatott, hogy az üzemek folyamatos gépesítése magával hozza a minőség javulását, de a selejt további csökkentéséhez a technológiai fegyelem még szigorubb érvényesítésére van szükség. a selejt alakulásában máris tapasztalható bizonyos javulás, a vasöntvények két év előtti 7.8 százalékos selejtje 7.58 százalékra, az acélöntvények 4 százalékos selejtje 3.48 százalékra csökkent, megfelelő intézkedésekkel azonban ennél még jobb eredményeket lehet elérni. folyamatosan csökken az egy tonna öntvényhez felhasznált koks mennyisége, s ugyanannyi folyékony nyersanyagból jelenleg majdnem öt százalékkal több öntvény készül, mint egy évvel ezelőtt. az öntődei munka szakosításával és a korszerű gyártási eljárások elterjesztésével a második ötéves terv végére az eddiginél is lényegesebb előrehaladást igyekeznek elérni - mondotta befejezésül payer jános, főmérnök. /mti/

16.33

- 33 -

bb 51. a munkásosztály helyzetéről tanácskozott a hajdu-bihar megyei tanács

vid fm/ke vm fm

1961.szeptember 26.

debrecenben kedden ülést tartott a hajdu-bihar megyei tanács. ambrus istván vb elnök üdvözölte a megjelenteket, majd pinczés jános tanácsstag elnökletével megkezdődött az ülés. a tanácsstagok meghallgatták gódor ferencnek, az mszmp hajdu-bihar megyei bizottsága első titkárának külpolitikai tájékoztatóját, majd beszámoló hangzott el az elmúlt iskolai év tapasztalatairól és az új tanév feladatairól.

tokaji lászló, a megyei tanács vb elnökhelyettese a tanács ülés elé terjesztette a munkásosztály helyzetéről szóló megyei jelentést. a jelentés megállapítja, hogy jelentősen javult a tanácsi szervek tevékenysége a munkáslakta területeken. a tanácsstagok fogadóórán és a beszámolókon egyre többet foglalkoznak a munkásokat érintő kérdésekkel. a munkásosztály helyzetéről szóló párthatározat megjelenése óta a megyében emelkedett a termelés, növekedett a termelékenység, az életszínvonal, javultak a dolgozók, munkások életkörülményei.

a helyiiparban különösen jelentős volt az építőanyagipar, a vas-és fémipar, valamint a textilruházati ipar termelési tervének teljesítése. terjed a megyében a szocialista brigádmozgalom. az ipari vállalatoknál jelenleg 87 brigád versenyez a szocialista munkabrigád címért.

a munkások szociális körülményeinek javításában is van előrehaladás. jelentős a fejlődés a munkásszállásokon. mind több dolgozó veszi igénybe az üzemi étkeztetést. a megye lakásproblémájának megoldásában is értek el eredményeket. magánerebből és állami támogatással 2037 lakás épült fel. a következő években lehetőség nyílik arra, hogy a megye dolgozói szövetkezeti társasházakat építsenek.

kulturális téren is vannak eredmények, növekedett a könyvtárak olvasóinak száma. a könyvtárak nagy gondot fordítanak a munkáslakta területek könyvellátására.

/folyt.köv./

16.33

- 34 -

/bb 51. a munkásosztály.....1.folyt./vm

a munkásolvasók száma a megye könyvtáraiban egy év alatt 2300-ról 4.000-re emelkedett. 1958-ban hat és félmillió, 1960-ban pedig már több mint hétmillió mozilátogató volt a megyében. javultak az egészségügyi viszonyok is, berettyóujfaluban 54 millió forintos kórházbővítés kezdődött, hencidán 70 ágyas osztály létesült. a mezőgazdaság szocialista átszervezése után rendkívül megnőtt a biztosítottak száma.

hajdu-bihar megye községei az utóbbi években jelentősen fejlődtek kommunális téren is. hat község villamosítását tervezték három év alatt s kilencet villamosítottak. ugyanezen idő alatt 38 kilométer utat, 11 autbusz várótermet, 92 iskolai tantermet, 23 orvosi rendelőt, 13 egészségházat, 17 művelődési otthont, 7 kutató építettek. három községben törpevizmű létesült, hajduböszörményben pedig 14 kilométernyi vízvezeték-hálózatot fektettek le. jelen őss a hajdusoboszlón most folyó közművesítés.

a megyei tanácsülés beható vita után elfogadta a jelentést, majd úgy döntöttek, hogy a munkásosztály helyzetéről szóló párthatározat végrehajtását az üzemekben és vállalatoknál termelési értekezleteken tárgyalják meg. ezenkívül elhatározták, hogy több üzemet, mezőgazdasági intézményt beszámoltatnak a párthatározat megvalósítása érdekében tett intézkedésekről, az ott dolgozó munkások helyzetéről./mti/

bb 54. megalakult a balatonaligai vízhasznosító társulat

vid ká/j vm bs

1961.szeptember 26.

a balatonaligai állami gazdaság, az enyingi vörös hajnal és a balatonvilágosi petőfi termelőszövetkezet, továbbá az enyingi édesipari cs. gazdaság összefogásával kedden megalakult a balatonaligai vízhasznosító társulat. a gazdaságok 20 millió forintos beruházással 1500 hold öntözését készítik elő. csemegeszőlőt, faiskolát, gyümölcsöst, komlótelepet és szántóföldi növényeket öntöznek majd a balatonból szivattyuzott vízzel. az öntözőrendszert a legkorszerűbb automatikus berendezésekkel látják el. a balatonaligai öntözőművet a tervek szerint 1963. második felében helyezik üzembe a balatoni 7-es számú műút két oldalán./mti/

16.43

16.50

- 35 -

bb 52. hasznos tapasztalatokkal érkezett haza a dániában járt magyar mezőgazdasági küldöttség

i cs/j/m/ká

1961. szeptember 26.

Losonczi pál földművelésügyi miniszter vezetésével a dániában járt héttagú mezőgazdasági küldöttség visszaérkezett hazánkba. vezető mezőgazdasági szakembereinknek bemutatták a dán mezőgazdaság legújabb eredményeit, megismerkedtek az állattenyésztés és a növénytermesztés, valamint a takarmánygazdálkodás módszereivel. a küldöttség látogatást tett a dán földművelésügyi miniszternél és több város tanácsánál. látogatásaik során tanulmányozták az egyes mezőgazdasági kutató intézetek, vizsgáló állomások és gazdaságok szervezeti felépítését, munkáját, s a gyakorlatban jól bevált termelési, feldolgozási módszereket. /mti/

...-

bb 53. a lakásépítkezés helyzetéről tanácskozott a pécs megyei jogú város tanácsa

vid/fm/ke/m/fm

1961. szeptember 26.

kedden ülést tartott pécs megyei jogú város tanácsa. többek között megtárgyalták a lakásépítkezés helyzetét, a jövő évi feladatok előkészítését. pécssett az elkövetkező 15 évben 16.200 lakást építenek. ez a program figyelembe veszi a lakások számának várható további emelkedését. a számítások szerint a mecsekaljai város lakóinak száma ez idő alatt meghaladja majd a 150.000-et. pécs hegyoldali fekvése, a beépítettség sok problémát okoz a város tervezőinek, építőinek. ezért a belváros közműves vagy közművesíthető területein elsősorban emeletes, sok - lakásos házakat emelnék. a családi kertes házak számára pedig a belvárost körülölelő 9 régi és új negyedben jelölnek ki házhelyeket. a jövőben fokozott mértékben számítanak a lakosság társadalmi segítségére a lakótelepek építésében, a közművesítésben, utépítésben és parkosításban. /mti/

16.50 1710

...-
- 36 -

bb 55. ifjúsági és diákszervezetek vezetőinek találkozója berlinben - a német kérdés békés rendezéséről tárgyalt a demokratikus ifjúsági világszövetség titkársága

i lv/sze/m/sr

1961. szeptember 26.

a demokratikus ifjúsági világszövetség titkársága rendkívüli ülést tartott, amelyen résztvett werner lambertz, a szabad német ifjúság központi tanácsának titkára is. az ülésről közleményt adtak ki, amelyben a divsz titkársága ismételtlen kijelenti: fenntartás nélkül bizik a német demokratikus köztársaság fiatalságában és támogatja ifjúsági szervezetét /fdj/, amely ingadozás nélkül mozgósította az ország fiataljait a kormány határozatainak védelmére. e határozatokat, amelyeknek célja a béke megszilárdítása Európában és az egész világon, támogatja a szovjetunió és a többi szocialista ország is. a kiadott közleményben a divsz üdvözli a német szövetségi köztársaság haladó erőit, amelyek az államukban érezhető revans-szellem ellenére küzdenek a német kérdés békés megoldásáért.

a demokratikus ifjúsági világszövetség titkársága felhívta az európai szervezeteket, hogy szeptember 30-án és október 1-én rendezzék meg berlinben az ifjúsági és diákszervezetek vezetőinek találkozóját. ezen cserélik ki széleskörben véleményüket, hogy a fiatalok minél szilárdabb egységben álljanak a német kérdés rendezéséért vívott harcban. a divsz örömmel fogadta, hogy a nemzetközi diákszövetség máris csatlakozott a felhíváshoz.

a demokratikus ifjúsági világszövetség titkársága elhatározta, hogy irodájának legközelebbi ülésére felveszi napirendként a német kérdést. ugyancsak elhatározták, hogy 1961 november 10-én, a divsz megalakulásának 16. évfordulóján szerte a világon ifjúsági gyűléseket tartanak, s azt a német-kérdés békés rendezése kérdésének szentelik. /mti/

16.58 1710

...-
- 37 -

bb 56. az anyagi ösztönzés rendszerét vizsgálta meg a könnyűipari minisztérium kollégiuma - jutalmazások formájában csaknem négy heti beralapnak megfelelő összeget osztanak ki évente

i sz/sze/m/vg

1961. szeptember 26.

a könnyűipari minisztérium kollégiuma keddi ülésén megvizsgálta, hogyan segíti az iparvezetés munkáját az anyagi ösztönzés jelenlegi módszere. az anyagi ösztönzésnek több formája alakult ki, ilyen a prémiumrendszer, a nyereség-érdekeltségi rendszer, a beruházásoknál történő megtakarítások, továbbá az import megtakarítások jutalmazása, az ujitások, a kiváló dolgozó és az élüzem címmel járó pénzjutalmak stb. a legátfogóbb és valamennyi dolgozót érint a nyereségrészesedés, nyereségrészesedés formájában tavaly több mint százötvenmillió forintot kapott a könnyűipar. a nyereségrészesedési rendszer tapasztalatai azt mutatják, hogy ez az ösztönzési forma bevált, de vállalatokon belül még előfordulnak olyan hibák, hogy az elosztás egyenlőségi alapon történik és nem ismerik el vele külön a legjobban dolgozókat.

a kiváló dolgozó cím birtokosai a kitüntetés mellé tavaly összesen 4,867.000 forintot kaptak. másfélmillió forintnál több az az összeg, amely az élüzemek rendelkezésére állt. a különleges műszaki feladatok megoldására serkentenek a miniszteri céljutalmak, amelyek összege tavaly meghaladta a másfélmillió forintot. a különböző jutalmazási formákat figyelembe véve, az anyagi ösztönzés céljára hozzávetőleg évente csaknem 200 millió forint áll a könnyűipar rendelkezésére, s így a jutalmak megközelítik a négy heti beralap összegét.

a minisztérium vezetői a kollégium elé terjesztett jelentésből azt a következtetést vonták le, hogy hasznos az anyagi ösztönzésnek kialakult rendszere, bár helyenként előfordul, hogy a rendelkezésre álló összegeket nem mindig használják fel helyesen. a premizálásokat, jutalmazásokat nem annyira a termelés mennyiségének túlteljesítésére kell fordítani, hanem a sajátos feladatok megoldásának szolgálatába kell állítani.

/mt1/

17.04

17.11

17.11

- 38 -

bb 57. a kerület egészségügyi helyzetéről tárgyalt a 4. kerületi tanács

t vt/ke/m/sr

1961. szeptember 26.

a 4. kerületi tanács keddi ülésén megtárgyalta a nagy munkás-kerület egészségügyi helyzetéről szóló jelentést, amelyet dr. teke istván főorvos, a tanács egészségügyi osztályának vezetője terjesztett elő. többek között elmondotta, hogy a kerület költségvetésében évről-évre emelkednek az egészségügyi kiadások és összegük általában meghaladja az évi előirányzat 60 százalékát. 1958-ban 38.5 milliót, 1960-ban 44 milliót fordítottak egészségügyi célokra, az idei előirányzat 48.5 millió forint. ehhez járul még a köztségfejlesztési alapból felhasznált összeg, amely 1958-ban 300.000 forint volt, a múlt évben pedig már 1,300.000 forint.

a lakosság ellátásának javítását szolgálják az egészségügyi intézményeknél végrehajtott sorozatos fejlesztések, felújítások, beruházások. a hároméves terv időszakában például az árpád kórházban átépítették a gégeszeti osztályt, modernizálták a csecsemő-osztály tejkonyháját. az ugyanitt november végére befejeződő jelenlegi korszerűsítési munka költsége mintegy 500.000 forint. elkészült a főtí uti lakótelepen a kunhalom utcai új körzeti orvosi rendelő, amelyet hamarosan átadnak rendeltetésének. az elmúlt években a 4. kerület valamennyi egészségügyi intézménye gyarapodott szakmai felszerelésben: erre a célra a hároméves terv időszakában körülbelül egymillió forintot költöttek. a továbbiakban az előadó részletesen tájékoztatta a tanácstagokat a különböző egészségügyi intézmények működéséről, eredményeiről, megoldásra váró problémáiról. megemlítette például, hogy a terhesanya védelem, a szülészeti osztályok, az anya- és csecsemővédő intézetek, valamint a gyermekpoliklinika együttes jó munkájának eredménye, hogy a kerületben a csecsemő elhalálozás a múlt esztendőben volt a legkisebb arányú. a kerület 19 nagy üzemében mintegy 35.000 dolgozó egészségügyi ellátásáról 30 - köztük 8 főfoglalkozású - üzemorvos gondoskodik. az egyesült izzóban és a magyar pamutiparban bevezették a szakrendeléseket, 6 üzemben van fogászati rendelés is, 3 nagyüzemben éjjeli ügyeletes orvosi szolgálatot szerveztek.

ezután a kerület tisztaságáról készült jelentést tárgyalta a tanácsülés.

/mt1/

17.22

17.11

17.11

- 39 -

bb 59. országszerte 25-26 fokos meleget hozott ,, a vénasszonyok nyara,, - kedden kisebb záporok voltak a mátrában és néhány alföldi megyében

i cs/gg vm ká

1961. szeptember 26.

Éjszaka már ősz van: a fagyzugokban itt-ott hajnalra megderesedik a száraz avar, nappal azonban még nyáriasan meleg az idő. Mint a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán közölték, európa-szerte tart a száraz, meleggel beköszöntött ,, vénasszonyok nyara,,. a 24-25 fokos meleg általános jugoszláviában, magyarországon, romániában és a szovjetunió kelet-ukrajnai területein. európa leghidegebb vidéke most ukrajna középső része, ahol a nappal maximumok csupán 13-15 fokig emelkednek. az idén különös sajátossága ,, a vénasszonyok nyarának,, hogy az szerves folytatása a nyárnak, ami ritkaságnak számít: rendes körülmények között ugyanis, ha a nyár szeptember második feléig kitart, akkor a vénasszonyok nyara vagy meg sem érkezik, vagy csak rövid időre, s inkább az október-eleji hetekben mutatkozik.

Kedden északnyugatról óceáni légtömegek érkeztek hazánkba, s néhányórás felhősödést okoztak. délelőtt 11 órakor a mátrából rövid ideig tartó záporosodást jelentettek, délután kisebb záporok voltak a keleti megyékben is néhány helyen. ezek a rövid záporok számottevő csapadékot nem hoztak, s a felhőzet is csakhamar eloszlott. a keddre virradó éjszaka már csak a keleti országrész néhány vidékén közelítette meg a talajszintű hőmérséklet a 0 fokot, a dunántúlon már megkezdődött az éjszakák enyhülése. a nappali hőmérséklet országszerte a nyári hőmérsékleti szintet jelző 25 fok fölé emelkedett, sopron, győr és pápa környékén 26 fokot mértek. a napi közép-hőmérséklet másfél-két fokkal több a sokévi átlagnál. a késődélutáni órákban érkezett jelentések szerint a légnyomás az ország egész területén hirtelen és szokatlanul nagymértékben csökkenni kezdett, csehszlovákia nyugati határvidékein zivatarok törtek ki./mti/

- . -

17,38

- 40 -

bb 58. a tanácsok községfejlesztési munkájára vonatkozó egyes rendelkezések módosítása
i st/sze/m/vg

1961. szeptember 26.

a népköztársaság elnöki tanácsa a minisztortanács előterjesztésére már korábban törvényerőjű rendelettel módosította a tanácsok községfejlesztési munkájára vonatkozó egyes rendelkezéseket. a lakosságot az új törvényerőjű rendeletnek elsősorban az a része érinti, amely megváltoztatta a ki zárólag háztulajdonnal rendelkezők községfejlesztési hozzájárulásának eddigi kivétési módját. a korábbi rendelkezések szerint ugyanis a tanácsok a csak háztulajdonnal rendelkezők községfejlesztési hozzájárulását 50- és 300 forint összegben állapíthatták meg. a hozzájárulás összegét egy-egy tanács területén egységesen kellett megszabni, így azokat, akiknek kis családi házuk van, ugyanolyan összegű községfejlesztési hozzájárulás fizetésére kötelezhetették, mint a nagyobb háztulajdonnal rendelkezőket. a tanácsokhoz és a felsőbb szervekhez emiatt gyakran érkezett mérséklési és törlési kérelem, főleg nyugdíjasoktól.

a lakosság indokolt észrevételeit figyelembe véve 1962-től kezdve a csak háztulajdonnal rendelkezők községfejlesztési hozzájárulása nem haladhatja meg az évi házádonak a 30 százalékát, a hozzájárulási összeg azonban a jövőben sem lehet 50 forintnál alacsonyabb.

/mti/

...-

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb 39. / érdekes előadások a zenetudományi konferencia második napján/ című anyagunk első bekezdése alulról számított ötödik soráig a következő szöveget kérjük törölni!

„molnár antal, a zeneművészeti főiskola nyugalmazott tanára listát átíratáit és parafrázisait ismertette. „

fenti hírünk alulról számított harmadik sorában a név helyesen:

d. l e h m a n n

/mti/

...-

17,45

- 41 -

NE

bb 61. ismét tüzkárokat okozott a gondatlanság

sze/m/sr

1961. szeptember 26.

a rendkívüli szárazság következtében nagymértékben megnövekedett a gondatlanságból keletkezett tüzesetek száma. az elmúlt 24 órában két nagyobb tűzvész pusztított. kántor istván telepvezető debrecen határában az erdő szélén tüzet rakott, és azt nem oltotta el. gondatlansága miatt, három és fél hold tizéves telepítésű vegyestölgy és fenyveserdő égett.

hujber pál nyugdíjas tsz-tag szeles időben könnyen gyuló anyagból készült szin mellett burgonyaszárat égetett. a szél az izzó szárat a szin tetejére vitte. a lángok rövid idő alatt tovább terjedtek, s a veszprém megyei jásd község 11 lakójának összesen mintegy negyedmillió forintos kárt okoztak.

a tüzeseteket el kerülhették volna, ha megtartják a tűzrendészeti előírásokat. az újabb károk megelőzésére az országos tűzrendészeti parancsnokság ismételten felhívja a lakosság figyelmét, hogy: 1./ erdőben, erdőn kívüli fásításban és hozzájuk tartozó területeken a tüzrakásra külön kijelölt helyek kivételével nyílt tüzet rakni, égő gyufát, cigarettát, vagy más tűzveszélyes tárgyat eldobni nem szabad. az, aki az erdőben a kijelölt helyen tüzet rak, köteles azt távozás előtt tökéletesen eloltani. 2./ szabad területen a tűz használata csak szélcsendes időben és olyan alkalmasan megválasztott helyen lehet, ahol a környezetre veszélyt nem jelent. a tüzet őrizetlenül hagyni nem szabad, s ha arra szükség nincs, azonnal el kell oltani.

18.10

bb 63. időjárásjelentés

gg/m/hk

1961. szeptember 26.

a meteorológiai intézet jelenti kedden 18 órakor:

kisebb felhőátvonulások

várható időjárás szerda estig: többórás napsütés, kisebb felhőátvonulások, néhány helyen záporosóvet, esetleg zivattal. gyenge déli, délnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 21-25 fok között.
/mti/

18.12

- 42 -

bb 60. a magyar hangszeres művészeknek és a magyar zeneszerzőknek igen jó a nevük nyugaton is - a müncheni zenei verseny magyar győztesinek sajtótájékoztatója

t fe/tm vm sr

1961. szeptember 26.

a müncheni zenei verseny magyar győztesei és helyezettjei kedden a magyar sajtó házában beszámoltak a verseny eredményéről. a vonóstrió-műfajban az első díjat nem adták ki, a másodikat megosztva két magyar együttes: a liszt-dijas szász trió, /szász józsef, székács jános, és szász árpád/ és a magyar vonóstrió/hidi péter, sümei zoltán, liebner jános/ nyerte, megelőzve az olasz, a nyugatnémet és az osztrák együtteseket. szász józsef elmondotta, hogy a bajor rádiótól meghívást kaptak, amikor is magyar műveket játszanak hangszalagra. egyébként ez már az ötödik versenyük volt, amelyen díjat nyertek.

a liszt-dijas kocsis albert hegedűművész a negyedik helyezést érte el, 14 nemzet 30 részvevője közül. az első díjat itt sem adták ki. nehézséget okozott számára, hogy nem volt magyar zongorkísérője és a nyugatnémet kísérelőket állandóan cserélték. kocsis albertnek ez a hatodik nemzetközi versenye, amelyen díjat nyert. ezúttal januárra nyugatnémetországba meghívást kapott.

jakasics péter oboaművész 50 nyugati versenyző közül a negyedik helyre került. richard strauss és hidas oboakonzertjével indult a versenyen és az volt az érzése, hogy különösen ez utóbbival nyerte meg a hallgatók tetszését. a műkötőjét francia és svájci versenyzők kérték el tőle.

a vonóstrió-versenyben a megosztott második díj nyertese a magyar vonós-trió, ezidőszert svájci hangversenykörúton van, s így nem vehetett részt a tájékoztatón.

a művészek egybehangzóan megállapították, hogy a magyar hangszeres művészeknek és a magyar zeneszerzőknek igen jó a nevük nyugaton is, s ennek tudható be, számos meghívást kaptak./mti/

18.15 19.10

- 43 -

NE

bb 62. az oroszlanlyi bányák mûszaki fejlesztésérõl tárgyalt oroszlanlyanban a bányaiipari dolgozók szakszervezetének elnöksége

vid te vm nk

1961.szeptember 26.

a bányaiipari dolgozók szakszervezete kedden blaha béla fõtitkár vezetésével oroszlanlyanban tartotta elnökségi ülését. a kibõvitett ülésen résztvettek az aknák vezetõi, fõmérnökei párt-és szakszervezeti titkárai. ott volt budai károly, az oroszlanlyi városi pártbizottság titkára és garamvölgyi jános a nehézipari minisztérium szénbányászati fõosztályának vezetője. az ülés elõtt az elnökségi tagok több oroszlanlyi bányában tanulmányozták a gépi jövesztést és rakodást, a korszerû biztosítás fejlõdését, a dolgozók munkakörülményeinek alakulását. ezek után vitatták meg az oroszlanlyi szénbányák vállalat mûszaki fejlesztésérõl szóló beszámolót, amit seregi jános, a vállalat igazgatója terjesztett elõ.

az elnökségi ülésen megállapították, hogy az oroszlanlyi bányákban nagy fejlõdést értek el az utóbbi években a gépesítésben. megtalálták a helyi adottságoknak legjobban megfelelõ géptípusokat. elsõsorban az elõvájásokban alkalmazott f-4-es és a frontfejtesekben országosan elsõként használt f-5-ös gépek váltak be. míg 1958 elsõ felében a gépi jövesztés 0.4 százalékot, a gépi felrakás 1.5 százalékot tett ki, ez év hasonló idõszakában a gépi jövesztés 5.2, a gépi felrakás 22.1 százalékra emelkedett. azonkívül, hogy nehéz fizikai munkától mentesítették a bányászokat, a legutóbbi negyedévben 340.000 forint megtakarítást értek el. most újabb gépek kialakításával kísérleteznek. a továbbfejlõdést gátolja, hogy a tervben szereplõ új gépeket késve kapják meg, továbbá az, hogy a javításokhoz nagyon kevés alkatrész áll rendelkezésre. gyorsan terjed az oroszlanlyi bányákban a korszerû biztosítás is, az acéltámas frontokon lényegesen csökkent a balesetek száma. míg a bányászok és a mûszaki dolgozók egy része eleinte idegenkedve fogadta a gépeket, ma már nem akarnak a régi módszerrel dolgozni. az elnökségi ülésen kialakult vitában egyik legfontosabb feladatként a dolgozók szakmai és általános mûveltségének tovább növelését jelölték meg, hogy az egyre jobban terjedõ korszerû technikát alkalmazni tudják.
/mti/

18,30

19.15

- 44 -

bb 64. a mûvészeti szakszervezetek szövetségének távirata a baráti német szakszervezethez

i fe/sze vm sr

1961.szeptember 26.

a mûvészeti szakszervezetek szövetségének elnöksége kedden aktivaülést tartott. gertler viktor kossuth-díjas érdemes mûvész, megnyitója után baranyai tiber fõtitkár számolt be a szakszervezeti világszövetség ötödik világkongresszusa elõkészületeirõl. az ülés részvevõi-táviratot intéztek a német mûvészsakszervezethez: helyeslik a német demokratikus köztársaság kormányának intézkedéseit és támogatásukról biztosítják a baráti szakszervezetet a német békeszerzõdés megkötéséért, a világbéke megvédéséért vívott harcukban.
/mti/

bb 65. szvjatoszlav rihter, a világhírû szovjet zongoramûvész budapestre érkezett - szerdán az erkel színházban lép fel

t fe/sze vm sr

1961.szeptember 26.

szvjatoszlav rihter, a világhírû szovjet zongoramûvész kedden budapestre érkezett. a budapesti zenei hetek egyik kimagasló eseménye lesz szerda esti hangversenye az erkel színházban. a magyar állami hangversenyzenekart ferencsik jános vezényli és a nagy szovjet mûvészen kívül bartha alfonz és faragó andrás, valamint a budapesti kórus működik közre. a mûsoron liszt: orfeusz - szimfónikus költemény, - bartók: második zongoraverseny, lajtha: harmadik szimfónia, és bartók: cantata profana címû mûvek szerepelnek./mti/

19,00

19.25

- 45 -

19.25

bb 66 . csaknem száz külföldi bélyeggyűjtő és a magyar filateliai élet vezetőinek baráti találkozója

t kf/tm/m

1961. szeptember 26.

váradi imre, a magyar bélyeggyűjtők országos szövetségének elnöke a budapesti bélyeg világkiállítás alkalmából fogadást adott a szövetség népköztársaság uti székházában. a fogadáson megjelent kossa istván közlekedés- és postaügyi miniszter, katona Antal, közlekedési és postaügyi miniszterhelyettes, kövesi béla a posta vezérigazgatója és a szovjet filatelisták számos vezetője.

a fogadáson csaknem száz külföldi bélyeggyűjtő, a külföldi társszervezetek küldöttel találkoztak a magyar bélyeggyűjtők országos szövetsége elnökségének tagjaival, s baráti beszélgetésen ismerkedtek meg szervezeteik eredményeivel, problémáival.
/mti/

---

bb 67. John Barbirolli neves angol karmester vezényelte a magyar rádió szimfonikus zenekarát a keddi esti hangversenyen.

t fe/sze/m

1961. szeptember 26.

a budapesti zenei hetek keddi esti hangversenyén John Barbirolli, a neves angol karmester vezényelte a magyar rádió szimfonikus zenekarát. a zeneakadémián megtartott hangverseny műsorán weiner: patoral, fantázia és fuga, Bartók: concerto és Brahms: 2. szimfóniája hangzott el. a közönség hosszantartó tapsal fejezte ki elismerését a vezénylő karmesternek, és a magyar rádió zenekarának.
/mti/

21.24

- 46 -

bb. 20. megkezdték több berendezés próbáját az épülő oroszlányi erőműnél

vid/te/rj ki

1961. szeptember 27.

nagy feladatokat kell megoldani az oroszlányi szénmedencében épülő, a tiszapálfonyóival azonos nagyságu, de annál jóval korszerűbb, jobban automatizált erőmű építőinek, szerelőinek. az ez évi beruházás - amelyben a múlt évi elmaradások pótlása is benne van - háromszor annyi mint a három megelőző esztendőben együttesen volt. az idei több mint félmilliárd forintos tervvel üzemképessé kell tenniük az első ötven megawattos gépegyeséget és egy sor segédüzemet.

az mszmp politikai bizottsága ez év februárjában külön foglalkozott az erőmű helyzetével és több fontos kérdés megoldására hozott határozatot. azóta meggyorsult a munka. az év eleji ezerhat-százzal szemben most több mint kétezeröttszázan dolgoznak az építkezésen. a pártszervezet felvilágosító munkájának eredményeként a dolgozók tudják, hogy a tervezetthez viszonyítva minden nap késés 170 000 forint kárt jelent a népgazdaságnak. lényegesen javult a munkafegyverem és több vállalat bevezette a nyújtott, illetve az éjszakai műszakot. az erőmű beruházási vállalat irányításával készített részleges építési és szerelési tervekkel, az építkezésen dolgozó 22 vállalat munkájának összehangolásával sok nehéz feladatot oldottak meg. nemcsak a helyszínen gyorsult meg a munka, hanem a gépeket, berendezéseket szállító üzemekben is. az április 4. gépgyár több berendezést készített el az eredetileg vállalt határidő előtt, s különösen kiemelkedő munkát végzett az üzem helyi szerelő részlegének mintegy ötszáz dolgozója. így például az erőművek építésének történetében eddig egyedülállóan fél év alatt elkészítették a vízlágyítót. hasonló jó munkát végeztek az április 4. gépgyár dolgozói a tápházi, gépházi csőszerelesnél is.

nagy segítséget nyújtott az erőmű építéséhez a német demokratikus köztársaság azzal, hogy mind a négy kazán ugyszólván valamennyi berendezését leszállították már a német gyárnak, s negyventagu német kollektíva irányítja a szerelési munkákat.

mindezek eredményeként a legtöbb elmaradást pótolták, s megkezdődtek több berendezés próbái. így például járatták már a vízlágyító berendezéseit. jóval a tervezett határidő előtt elkészült az üzem 120 méter magas kéménye. a kétszáz hektáros, hétmillió köbméter víz tárolására létesült hűtőtavat már annyira feltöltötték, hogy a víz elegendő az első gépegyeség indulásához. most próbálják ki a tartalékvízként szolgáló tatabányai fényes-forrás szivattyúberendezéseit. a jövő hónapban sor kerül a szénszállító berendezések próbáira. ezekben a napokban fogadni tudják már a próbákhoz szükséges villanyáramot is.

az erőmű dolgozói továbbra is nagy ífeszítéseket tesznek azért, hogy a december 1-i üzembehelyezést biztosítsák, de addig még sok nehéz feladatot kell megoldaniuk. a vertesz-nek az utóbbi hónapokban végzett munkájához hasonlóan, nagyon tervszerűen kell dolgozni, hogy a tervezett határidőre elkészüljenek a szükséges villamosberendezések. zenkívül meg kell gyorsítani az ugynevezett „aprómunkákat”, is. /mti/

9.45

bb 66. csaknem száz külföldi bélyeggyűjtő és a magyar filateliai élet vezetőinek baráti találkozója

t kf/tm/m

1961. szeptember 26.

váradi imre, a magyar bélyeggyűjtők országos szövetségének elnöke a budapesti bélyeg világkiállítás alkalmából fogadást adott a szövetség népköztársaság uti székházában. a fogadáson megjelent kossa istván közlekedés- és postaügyi miniszter, katona Antal, közlekedési és postaügyi miniszterhelyettes, kövesi béla a posta vezérigazgatója és a szovjet filatelisták számos vezetője.

a fogadáson csaknem száz külföldi bélyeggyűjtő, a külföldi társszervezetek küldöttel találkoztak a magyar bélyeggyűjtők országos szövetsége elnökségének tagjaival, s baráti beszélgetésen ismerkedtek meg szervezetek eredményeivel, problémáival.
/mti/

-...-

bb 67. John Barbirolli neves angol karmester vezényelte a magyar rádió szimfónikus zenekarát a keddi esti hangversenyen.

t fe/sze/m

1961. szeptember 26.

a budapesti zenei hetek keddi esti hangversenyén John Barbirolli, a neves angol karmester vezényelte a magyar rádió szimfónikus zenekarát. a zeneakadémián megtartott hangverseny műsorán weiner: pastorál, fantázia és fuga, Bartók: concerto és Brahms: 2. szimfóniája hangzott el. a közönség hosszantartó tapsal fejezte ki elismerését a vezénylő karmesternek, és a magyar rádió zenekarának.
/mti/

21.24

-...-
- 46 -

Magyar - 9. lejt
m: Historia naturalis
1987 - 25 cm
ZOKAL Kesz. D.

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. szeptember 27.

bb 1. magyar tudós hun sírokat ásatott Mongóliában

i ms/sze/m/sr

1961. szeptember 27.

a mongol népköztársaságot az utóbbi évtizedekben számos tudós keresi fel, mert ázsianak ebből a részből indultak el a népvándorlások, és a kőkorszaktól a középkorig sok felderítetlen emlék, emberi maradvány van a föld alatt. a magyar tudósok főleg hun emlékeket kutatnak. hun sírokat ásatott a közelmúltban dr. Erdélyi István, az Akadémia régészeti kutató csoportjának tudományos titkára is, aki utjáról tájékoztatta a magyar távirati iroda munkatársát.

- a leggazdagabb hun temető az Ulan-Bator és Dél-Szibéria között levő noinulai vidéken található. ennek a hegységnek, amely magyarul a hegyek ura nevet viseli, három óriási völgye tele van sírokkal. az egész lelőhely őserdőben, tajgában van, mintegy 1.400-1.500 méter magasságban, jóformán lakatlan vidéken. a hun sírok köralakúak, átmérőjük öt-hat méter és körülbelül egy méterre emelkednek a talajfelszín fölé. ezek a sírok néha többmázsás kövekkel vannak telerakva, úgyhogy igen nehéz a maradványokhoz hozzáférni. sajnos, mintegy ezer évvel ezelőtt kirabolták a sírokat. a sírrablók ismerték a hunoknak azt a szokását, hogy halottaikat fejfel északra temették és a halott fejénél helyezték el a legértékesebb holmikat, ezért céltudatosan a sírnak csak a fejrészét bontották ki.

- egy mongol egyetemi hallgató segítségével két hét alatt két sírt sikerült feltárnom. a nagyobbikban egy nő feküdt vörösre lakkozott fakoporsóban. két olyan edényt is találtunk, amilyen hunkori temetkezésből eddig csak egyetlen alkalommal került napfényre. - a kisebbik sír feltárásakor meg kellett küzdenünk az „örök faggal”, a felszín alatt mintegy másfél méter mélyen ugyanis a talaj állandóan fagyott és a jégkorszak óta nem enged fel. ez a temetkezés a hunoknak is sok nehézséget okozott, amin úgy segítettek, hogy sírgödörben máglyát raktak. hasonló módon könnyítettük meg mi is munkánkat. ebben a sírban egy harcos feküdt. csontvázát meglehetősen épségben találtuk. a nagyszámu állati maradványokon kívül a hunokra jellemző csontmerevítéses lemezij, nyílhegyek, bőrtégez, egy nagyon szép zöldfenőkö, és két kis edény került itt elő. volt a sírban egy bronzzabla, amelyet valószínűleg egy félrehúzó lónál használhattak, mert egyik fele asszimmetrikus volt, valamint egy vaszabla is.

a két koponyát a mongol Akadémia előzékenységből hazahozhatuk, hogy magyar antropológus végezhesse el rajtuk az embertani vizsgálatokat.
/mti/

-...-

- 1 -

KB